

รายงานการวิจัย

ผลกระทบจากการค้าเสรีในประชาคมอาเซียนต่อต้นทุนการผลิตสินค้าของธุรกิจ
ขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) : กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่าง
จังหวัดสงขลา ประเทศไทย และ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

The effects of the trade liberalization in the ASEAN community on
Small and Medium Enterprises (SMEs)'s production costs:
the comparative analysis between Songkla, Thailand and Kedah, Malaysia

คมวิทย์ ศิริธร

รายงานวิจัยฉบับนี้ได้รับเงินอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณกองทุนวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2558

ชื่องานวิจัย	ผลกระทบจากการค้าเสรีในประชาคมอาเซียนต่อต้นทุนการผลิตสินค้าของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) : กรณีศึกษาเปรียบเทียบระหว่างจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
ผู้วิจัย	ดร.คมวิทย์ ศิริธร
คณะ	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
ปี	2559

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่กำหนดต้นทุนการผลิตสินค้า โดยเฉพาะต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงาน และเปรียบเทียบความแตกต่างของปัจจัยดังกล่าวระหว่างผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ภายใต้การค้าเสรีในประชาคมอาเซียนด้วยเทคนิค Multiple regression analysis และ t-test โดยเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ในพื้นที่ทั้งสองจำนวน 240 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่าต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาต่ำกว่าของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์อย่างมีนัยสำคัญ เป็นผลมาจากต้นทุนผันแปรในไทยที่ต่ำกว่า แต่รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์กลับสูงกว่าของสงขลาประมาณกว่า 3 เท่า ปัจจัยความสำเร็จทางการค้าจากการกำจัดกำแพงภาษีไม่ส่งผลต่อต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่ม แต่ปัจจัยความสำเร็จทางการค้าจากการกำจัดข้อกีดกันที่มีใช้ภาษีกลับมีผลต่อต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานในรัฐเคดาห์ ผลการศึกษายังพบว่าเมื่อสัดส่วนการส่งออกสินค้าชั้นกลางไปกลุ่มประเทศนอกอาเซียนของผู้ประกอบการในสงขลาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานปรับสูงขึ้น ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์จะมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานสูงขึ้นเมื่อมีสัดส่วนการส่งออกสินค้าชั้นสุดท้ายไปกลุ่มประเทศในอาเซียนเพิ่มขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการในสงขลามุ่งเน้นการผลิตสินค้าชั้นกลางและมีตลาดส่งออกเป็นตลาดนอกกลุ่มอาเซียนจึงอาจไม่ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนเท่าที่ควร ต่างจากผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ที่ผลิตสินค้าทั้งชั้นกลางและชั้นสุดท้ายโดยเน้นส่งออกประเทศในอาเซียน จึงได้ประโยชน์จากการกำจัดข้อกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีสูงกว่าผู้ประกอบการในสงขลา ดังนั้นแนวทางในการส่งเสริมผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลาจึงควรขยายฐานลูกค้าเป็นทั้งในและต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน รักษาความได้เปรียบด้านค่าใช้จ่ายแรงงานและค่าวัตถุดิบที่ต่ำกว่า พร้อมอุดหนุนค่าใช้จ่ายด้านเครื่องจักรการผลิตซึ่งเป็นต้นทุนคงที่ให้ต่ำลงเพื่อรองรับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตจากลักษณะของการใช้แรงงานเป็นหลักเป็นการใช้เครื่องจักรเพิ่มขึ้น เพื่อแข่งขันกับผู้ค้าต่างประเทศในอนาคตได้

คำสำคัญ: การค้าชายแดน, อาหารฮาลาล, การค้าเสรี

Research Title	The effects of the trade liberalization in the ASEAN community on Small and Medium Enterprises (SMEs)'s production costs: the comparative analysis between Songkla, Thailand and Kedah, Malaysia
Researcher	Dr. Komwit Siritorn
Faculty	Faculty of Management Sciences
Year	2016

Abstract

This research aimed to analyze the relationship between the production cost and determining factors as well as compare those factors between chicken halal food SMEs in Songkhla, Thailand and Kedah State, Malaysia. 240 samples were collected by questionnaires and analyzed by multiple regression analysis and t-test. The findings indicated that the production costs per month of Songkla SMEs are lower than those of Kedah SMEs. This is a result of significantly cheaper in variable costs. In contrast, the revenues per month of Kedah SMEs are triple higher than Songkhla SMEs. Moreover, tariff barrier elimination factor does not correlate with average production cost per labor while non-tariff barrier elimination factor dose in the case of Kedah SMEs. The results also showed that if an export to extra-ASEAN ratio factor increases, the average cost per labor of Songkhla SMEs goes up as well. In contrast, the average cost per labor of Kedah SMEs would rise when an export to intra-ASEAN ratio increases. These could imply that Sognkla SMEs focus on producing intermediate goods and having extra-ASEAN countries as a main export market while Kedah SMEs focus on both intermediate and final goods as well as exporting to intra-ASEAN countries. This would lead Kedah SMEs to gaining benefit from joining in the ASEAN community as non-tariff barriers were eliminated. Hence, Thai policy maker should encourage Songkhla SMEs by extending their market to be international rather than domestic ones only and keep its strength of cheaper variable cost. The policy maker should also subsidize the fix costs of productions in order to prepare for moving from labor-intensive production to capital-intensive production in the future.

Keywords: border trade, halal food, trade liberalization

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาในครั้งนี้ได้รับการสนับสนุนเป็นอย่างดีจากกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ทั้งด้านของการสนับสนุนทุนวิจัย และ สิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับการศึกษาวิจัย ทั้งนี้ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง และ ขอขอบคุณ กองทุนวิจัย ตลอดจนคณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา มา ณ โอกาสนี้ สำหรับความช่วยเหลือ และการสนับสนุนในทุกด้านนอกจากนี้ผู้วิจัยต้องขอขอบคุณ นางสาวนุรไลนา กูมะ นางสาวพาร์ตีมี มะดาโอะ นางสาวสุไรดา ดอเลาะ และ นางสาวชุมัยยะห์ ตือราแม สำหรับความช่วยเหลือด้านการจัดเก็บข้อมูลภาคสนามซึ่งจำเป็นต้องใช้ความพยายามและความอดทนเป็นอย่างมาก สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัวศิริธร ของผู้วิจัย สำหรับการสนับสนุนและให้กำลังใจในการดำเนินการวิจัยมาโดยตลอด

ดร.คมวิทย์ ศิริธร
คณะวิทยาการจัดการ
26 กรกฎาคม 2559

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ข
กิตติกรรมประกาศ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
กรอบแนวคิดการวิจัย	5
นิยามศัพท์	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	8
เอกสารที่เกี่ยวข้อง	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	21
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	24
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	24
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	25
การรวบรวมข้อมูล	25
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	25
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	29
ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs และรูปแบบการค้าอาหารฮาลาล	29
ลักษณะของต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย	33

สารบัญ

หน้า

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระดับความเสรีทางการค้าในความคิดของ ผู้ประกอบการ และปัจจัยคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย	37
ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่เนื้อต่อ แรงงานของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ทั้งที่เป็นสินค้าขั้นกลางและขั้นสุดท้าย	39
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	47
บรรณานุกรม	52
ภาคผนวก	54
ประวัติผู้วิจัย	59

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างไทยและมาเลเซีย	17
2 สินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปมาเลเซีย	17
3 สินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากมาเลเซีย	18
4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาล ในจังหวัดสงขลา และ รัฐเคดาห์	30
5 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลปัจจัยที่ใช้ในการผลิตของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาล ประเภทไก่	31
6 จำนวนผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์จำแนกตามจำนวนลูกจ้าง .	32
7 โครงสร้างต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการ SMEs	34
8 เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลของผู้ประกอบการ SMEs ในสงขลา และ รัฐเคดาห์	36
9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์และระดับความเสรีทาง การค้าในความคิดของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์	38
10 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานของ ผู้ประกอบการ SMEs เฉพาะที่มีการผลิตสินค้าหลักประเภทสินค้าชั้นกลาง	40
11 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานของ ผู้ประกอบการ SMEs เฉพาะที่มีการผลิตสินค้าหลักประเภทสินค้าชั้นสุดท้าย	41
12 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลาง เฉลี่ยต่อแรงงานของ SMEs ในจังหวัดสงขลา	43
13 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นสุดท้าย เฉลี่ยต่อแรงงานของ SMEs ในจังหวัดสงขลา	43
14 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลาง เฉลี่ยต่อแรงงานของ SMEs ในรัฐเคดาห์	45
15 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นสุดท้าย เฉลี่ยต่อแรงงานของ SMEs ในรัฐเคดาห์	45

สารบัญภาพ

แผนภาพ	หน้า
1 แสดงต้นทุนการผลิตสินค้า ในระยะสั้น	9
2 แสดงต้นทุนการผลิตสินค้า ในระยะยาว	9
3 แสดงการได้ประโยชน์จากการค้าโดยทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของ เฮคเซอร์และโอลินท์	10

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การค้าระหว่างประเทศมีการเจริญเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องในทศวรรษที่ผ่านมา ทั้งนี้ธุรกิจที่ทำการค้าระหว่างประเทศมีทั้งที่เป็นธุรกิจขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก โดยเฉพาะการเติบโตของธุรกิจขนาดกลางและขนาดเล็ก หรือเรียกว่า Small and Medium Enterprises (SMEs) ตามนิยามที่ปรากฏในพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 แยกตามขนาดและมูลค่าสินทรัพย์ถาวร วิสาหกิจขนาดย่อม หมายถึงหน่วยธุรกิจซึ่งมีกิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าสิบคนหรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินห้าสิบล้านบาท แต่ถ้าเป็นวิสาหกิจขนาดกลาง หมายถึงหน่วยธุรกิจซึ่งมีกิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานเกินห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเกินห้าสิบล้านบาทแต่ไม่เกินสองร้อยล้านบาท ทั้งนี้ในปัจจุบันถือได้ว่าธุรกิจ SMEs มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศโดยเฉพาะประเทศในอาเซียนเป็นอย่างมาก สำหรับประเทศไทยเองมีจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs มากกว่าร้อยละ 90 ของจำนวนผู้ประกอบการทั้งหมด (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2554) ดังนั้นจึงนับได้ว่าธุรกิจ SMEs มีบทบาทที่สำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจทั้งในระดับประเทศและระดับท้องถิ่น เนื่องจากการกระจายตัวตามภาคส่วนต่าง ๆ ซึ่งแตกต่างจากธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีกระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่นั้น

อย่างไรก็ดีจากการที่ประเทศไทยเป็นสมาชิกของประชาคมอาเซียนยิ่งทำให้การค้าและการขนส่งเป็นไปอย่างเสรีมากขึ้น เนื่องจากประเทศสมาชิกอาเซียนต่างทำข้อตกลงเปิดการค้าเสรีระหว่างกันโดยการกำจัดการกีดกันทางการค้าทั้งในรูปแบบของภาษีการค้าและที่ไม่อยู่ในรูปแบบภาษีการค้าให้หมดไป เพื่อมุ่งสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันในอาเซียน (The ASEAN Secretariat, 2009) จากเงื่อนไขดังกล่าวย่อมนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านความต้องการสินค้า โครงสร้างสินค้า ต้นทุนการผลิตสินค้า โดยเฉพาะกับประเทศที่มีพรมแดนติดกัน ซึ่งทำให้การค้าระหว่างประเทศทั้งในส่วนของการค้าสินค้าขั้นสุดท้าย และสินค้าขั้นกลางที่ใช้เป็นวัตถุดิบเพิ่มขึ้น เนื่องจากความได้เปรียบด้านการขนส่งที่ใกล้และสะดวกกว่าการส่งไปประเทศที่ตั้งอยู่ห่างไกล

จากข้อได้เปรียบทางด้านภูมิศาสตร์ที่ติดกันระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซียซึ่งมีชายแดนติดกันรวมระยะทางยาว 647 กิโลเมตร ครอบคลุม 4 จังหวัดในภาคใต้ ได้แก่ สงขลา นราธิวาส ยะลา และสตูล โดยมีจุดผ่านแดนถาวรรวมทั้งสิ้น 9 จุด ทั้งนี้เมื่อพิจารณามูลค่าการค้าตั้งแต่ปี 2550 ถึง 2555 ณ ด้านผ่านเข้าออกระหว่างสองประเทศ ผ่านทางด่านตรวจในจังหวัดสงขลา 2 แห่ง คือ จุดผ่านแดนด่านศุลกากรสะเตา และจุดผ่านแดนด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ พบว่าประเทศไทยส่งออกไปมาเลเซียมีมูลค่า 1,100,000 ล้านบาท โดยประมาณ ในขณะที่เดียวกันไทยนำเข้าสินค้าจากมาเลเซียประมาณ 600,000 ล้านบาท แสดงว่าประเทศไทยมีดุลการค้าแบบเกินดุลโดยเปรียบเทียบ (นัสยา ขุนทอง, 2556) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและมาเลเซียโดยเฉพาะบริเวณชายแดนที่ติดกับจังหวัดสงขลา

นอกจากนี้การที่ประเทศไทยและประเทศมาเลเซียมีอาณาเขตที่ติดกัน ยังส่งผลให้การค้าบริเวณชายแดนระหว่างสองประเทศมีรูปแบบที่หลากหลาย เช่น การค้าชายสินค้าที่เกิดจากความต้องการนำสินค้าที่ซื้อขายกันไปเป็นส่วนหนึ่งปัจจัยการผลิตสำหรับทำการผลิตสินค้าชนิดอื่นต่อไป ซึ่งสามารถเรียกสินค้าประเภท

นี้ว่าสินค้าชั้นกลาง เช่น อ้อยซึ่งสามารถนำไปผลิตเป็นน้ำตาลต่อไป ข้าวซึ่งสามารถนำไปผลิตเป็นแป้งต่อไป และไก่สดซึ่งสามารถนำไปผลิตเป็นไก่ปรุงรสพร้อมรับประทานได้ หรือการซื้อขายสินค้าเพื่อนำไปอุปโภคบริโภคโดยไม่จำเป็นต้องนำไปผ่านกระบวนการผลิตอื่น เรียกสินค้าประเภทนี้ว่าสินค้าชั้นสุดท้าย เช่น น้ำตาล แป้ง และไก่ปรุงรสสำเร็จ เป็นต้น ทั้งนี้ในทางการตลาดแล้วการที่สินค้าได้รับการเพิ่มมูลค่าจากเดิมมากเท่าใด ย่อมหมายถึงความสามารถในการเพิ่มรายได้จากการขายสินค้าด้วยเช่นกัน เนื่องจากผู้บริโภคย่อมมีความยินดีจ่ายเพื่อซื้อสินค้าเพิ่มขึ้นจากการซื้อเพียงสินค้าที่ยังไม่ผ่านการเพิ่มคุณค่า

ดังนั้นการซื้อขายสินค้านี้ระหว่างประเทศไทยและประเทศมาเลเซียจึงเป็นไปทั้งในทิศทางของการซื้อขายสินค้าชั้นสุดท้ายเพื่อนำไปบริโภค และการซื้อขายสินค้าชั้นกลางเพื่อนำไปผลิตสินค้า ตลอดจนจากความร่วมมือทางการค้าและข้อตกลงด้านการเคลื่อนย้ายแรงงานย่อมส่งผลต่อโครงสร้างต้นทุนการผลิตสินค้าของผู้ประกอบการในสองประเทศ ซึ่งนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันในธุรกิจ โดยเฉพาะในธุรกิจอาหารฮาลาลประเภทไก่ซึ่งเป็นธุรกิจที่มีการแข่งขันสูงในพื้นที่ชายแดนระหว่างจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย เนื่องจากมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามอยู่ในพื้นที่ดังกล่าวเป็นจำนวนมาก ดังนั้นความต้องการบริโภคอาหารฮาลาลในพื้นที่จึงมีปริมาณมากเช่นกัน และนอกจากนี้การที่ประเทศไทยและประเทศมาเลเซียซึ่งมีผู้นับถือศาสนาอิสลามเป็นส่วนใหญ่มีอาณาเขตติดต่อกัน ทำให้การค้าขายผ่านชายแดนระหว่างประเทศทั้งสองเจริญเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจุบันมาเลเซียมีประชากรประมาณ 30 ล้านคน แต่ประชากรส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 60 นับถือศาสนาอิสลาม ทำให้มาเลเซียเป็นตลาดอาหารฮาลาลขนาดใหญ่ และมีมาตรฐานสินค้าอาหารฮาลาลที่กลุ่มประเทศสมาชิกองค์การความร่วมมืออิสลามซึ่งมีสมาชิกจำนวน 57 ประเทศให้การยอมรับ จึงนับเป็นโอกาสของผู้ประกอบการไทยที่จะเข้าไปขยายตลาดอาหารฮาลาลในมาเลเซียโดยใช้ประโยชน์จากการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน และต่อยอดโดยการส่งออกนำเข้าสินค้าอาหารฮาลาลเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงตลาดฮาลาลขนาดใหญ่อื่นๆ ต่อไป อย่างไรก็ตามการที่ผู้ประกอบการธุรกิจอาหารฮาลาลไทยหรือมาเลเซียจะสามารถแข่งขันในธุรกิจอาหารฮาลาลได้นั้น จำเป็นต้องเข้าใจถึงลักษณะโครงสร้างต้นทุนการผลิตของตน พร้อมทั้งเข้าใจถึงผลกระทบต่อโครงสร้างต้นทุนการผลิตของตนที่อาจเปลี่ยนแปลงไปอันเนื่องมาจากการที่ประเทศทั้งสองเข้าร่วมในประชาคมอาเซียนด้วยเช่นกัน

ดังนั้นจึงเป็นที่มาของการศึกษานี้ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าในประชาคมอาเซียนที่มีต่อต้นทุนการผลิตสินค้าของธุรกิจอาหารฮาลาลประเภทไก่ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ตลอดจนเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตสินค้าของผู้ประกอบการทั้งสองพื้นที่ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนทางการพัฒนาธุรกิจอาหารฮาลาลโดยเฉพาะอาหารฮาลาลประเภทไก่ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าภายใต้ประชาคมอาเซียนต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
- 2) เพื่อเปรียบเทียบทางต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ อันได้แก่ ต้นทุนการผลิตรวม ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงาน ระหว่างผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ภายใต้การค้าเสรีในประชาคมอาเซียน

1.3 สมมติฐานของการวิจัย

1) การกำจัดข้อกีดกันทางภาษี (Tariff barrier elimination) ภายใต้การเปิดการค้าเสรีในประชาคมอาเซียนส่งผลต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานในจังหวัดสงขลา และรัฐเคดาห์ ในทิศทางเดียวกันทั้งประเภทสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้าย

2) การกำจัดข้อกีดกันที่ไม่ใช่ภาษี (Non-Tariff barrier elimination) ภายใต้การเปิดการค้าเสรีในประชาคมอาเซียนส่งผลต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงาน ทั้งในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ในทิศทางตรงข้าม

3) ปัจจัยระดับการส่งเสริมจากรัฐ (Government support) มีผลต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ในทิศทางเดียวกันทั้งประเภทสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้าย

4) ปัจจัยระดับความสะดวกในการขนส่ง (Logistics and transportation) มีผลต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ในทิศทางเดียวกันทั้งประเภทสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้าย

5) ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจในอาเซียน (ASEAN knowledge) มีผลต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ในทิศทางเดียวกันทั้งประเภทสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้าย

6) ปัจจัยด้านปริมาณส่งออกนอกกลุ่มประเทศอาเซียน (Export to extra ASEAN) มีผลต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ในทิศทางเดียวกันทั้งประเภทสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้าย

7) ปัจจัยด้านปริมาณส่งออกในกลุ่มประเทศอาเซียน (Export to intra ASEAN) มีผลต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ในทิศทางเดียวกันทั้งประเภทสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้าย

8) ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย มีต้นทุนการผลิตรวม ต้นทุนคงที่ ต้นทุนผันแปร และต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงาน ต่ำกว่าของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

1) ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื่องจากอาหารฮาลาลที่มีการค้าระหว่างผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย มีความหลากหลาย เช่น สินค้าอาหารทะเล ผลไม้ และพืชผัก ทั้งนี้จึงจำเป็นต้องกำหนดขอบเขตของประเภทอาหารที่ทำการศึกษาโดยพิจารณาจากสินค้าที่ผู้บริโภคชาวมุสลิมนิยมรับประทาน ผู้วิจัยจึงเลือกสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ เนื่องจากเป็นประเภทสินค้าที่ผู้นับถือศาสนาอิสลามนิยมบริโภค เนื่องจากไม่ผิดตามหลักศาสนา และมีการค้าขายโดยผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในพื้นที่ทั้งสองเป็นจำนวนมาก

2) ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ผู้ประกอบการธุรกิจอาหารฮาลาลขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทไก่ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และผู้ประกอบการธุรกิจอาหารฮาลาลขนาดกลางและขนาดย่อมประเภทไก่ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งมีจำนวนประชากรโดยประมาณ 500 ราย (ข้อมูลจากการ

สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการในพื้นที่) โดยเมื่อนำมาคำนวณเพื่อหาจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วย วิธีการคำนวณของทาโร ยามาเน่ ได้ว่าจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคั้งนี้คือ 240 ตัวอย่าง ทั้งนี้เพื่อให้มีการกระจายตัวของข้อมูลตัวอย่างผู้วิจัยจึงกำหนดการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีโควตา โดยกำหนดให้สุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจอาหารฮาลาลประเภทไก่ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทยจำนวน 120 ราย และผู้ประกอบการธุรกิจอาหารฮาลาลประเภทไก่ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซียจำนวน 120 ราย หลังจากนั้นจึงทำการสุ่มตัวอย่างด้วยเทคนิคการสุ่มแบบบังเอิญตามโควตาที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้ตัวอย่างที่เป็นตัวแทนที่ดีของประชากรต่อไป

3) ขอบเขตด้านพื้นที่

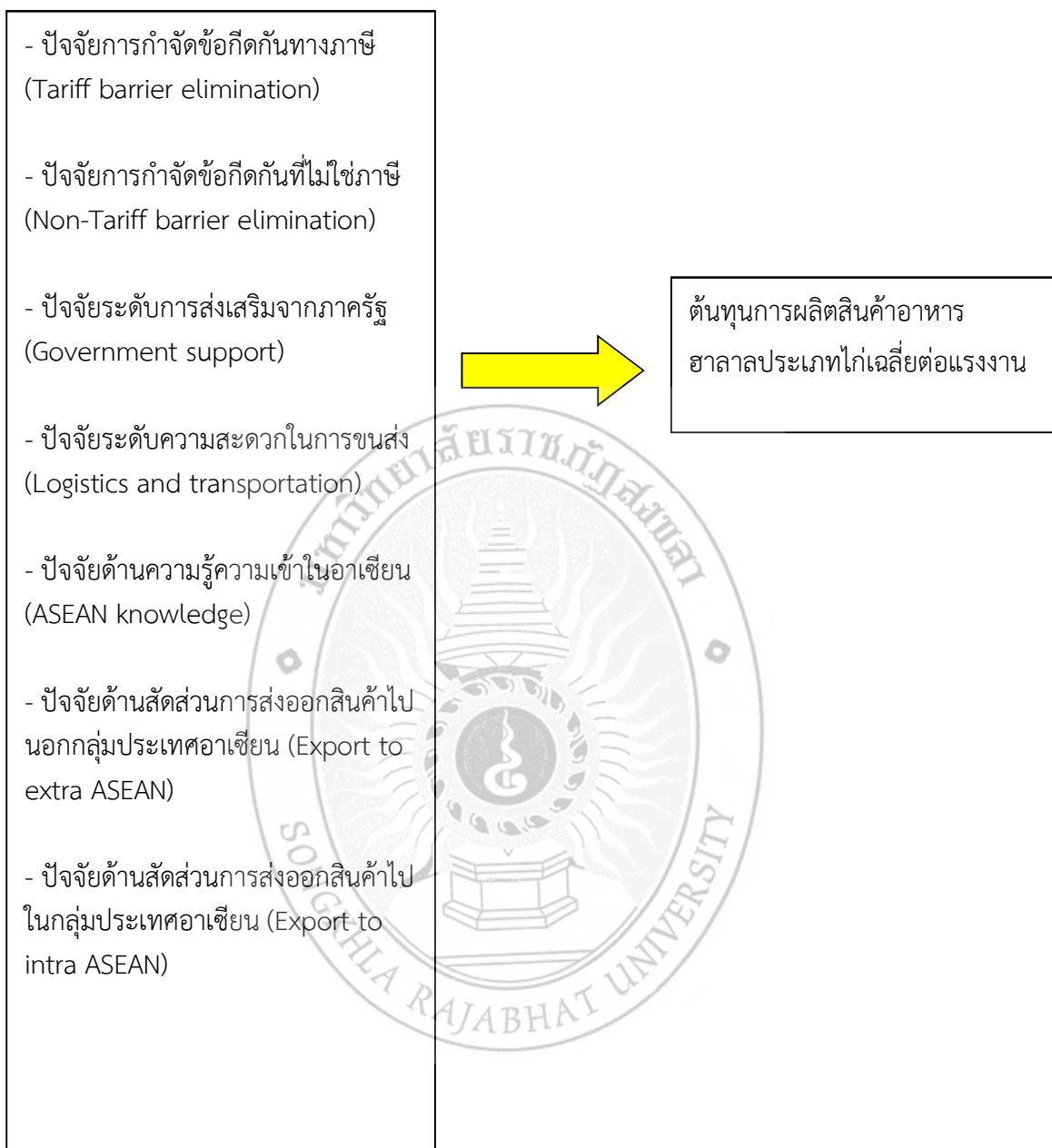
ในด้านของพื้นที่ที่ทำการศึกษานั้น ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะในพื้นที่ จังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย เนื่องจากทั้งสองพื้นที่มีพรมแดนที่ติดกัน อีกทั้งการค้าระหว่างสองพื้นที่มีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องทำให้มีการแข่งขันกันสูงระหว่างผู้ประกอบการในพื้นที่ทั้งสอง

4) ขอบเขตด้านระยะเวลา

การศึกษาคั้งนี้ มีระยะเวลาตั้งแต่เริ่มดำเนินการศึกษา จนกระทั่งสิ้นสุดการศึกษา ใช้เวลารวมทั้งสิ้นเป็นเวลา 12 เดือน

1.5 กรอบแนวคิดการวิจัย

1.6 นิยามศัพท์

1) อาหารฮาลาล (Halal food) หมายถึง อาหารหรือผลิตภัณฑ์อาหารซึ่งอนุมัติตามบัญญัติศาสนาอิสลามให้มุสลิมบริโภคหรือใช้ประโยชน์ได้ (สถาบันมาตรฐานอาหารแห่งประเทศไทย, 2550)

2) ต้นทุนคงที่ (Fixed Cost) หมายถึง ต้นทุนที่ใช้จ่ายไปเพื่อเป็นฐานของการผลิต เช่น ค่าเครื่องจักร ค่าก่อสร้างอาคาร อุปกรณ์การผลิตขนาดใหญ่ เป็นต้น ซึ่งจะไม่เปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนผลผลิต (เดชกาญจนางกูร, 2539)

3) ต้นทุนผันแปร (Variable Cost) หมายถึง ต้นทุนที่เป็นค่าใช้จ่ายเพื่อดำเนินงานตามกระบวนการผลิต เช่น ค่าจ้าง ค่าวัตถุดิบ ค่าน้ำ ค่าไฟ เป็นต้น ซึ่งผันแปรหรือเปลี่ยนแปลงไปตามจำนวนผลผลิต (เดชกาญจนางกูร, 2539)

4) เครื่องหมายฮาลาล หมายถึง เครื่องหมายที่คณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาลของคณะกรรมการกลางอิสลาม หรือคณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดต่าง ๆ ได้อนุญาตให้ผู้ประกอบการทำการประทับ หรือแสดงลงบนสลาก หรือผลิตภัณฑ์ หรือกิจการใด ๆ โดยใช้สัญลักษณ์ที่เรียกว่า “ฮาลาล” ซึ่งเขียนเป็นภาษาอาหรับ (สถาบันมาตรฐานอาหารแห่งประเทศไทย, 2550)

5) ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีความหมายตามพระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม พ.ศ. 2543 ดังนี้ วิสาหกิจขนาดย่อมที่ผลิตสินค้า คือ กิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานไม่เกินห้าสิบคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรไม่เกินห้าสิบล้านบาท ส่วนวิสาหกิจขนาดกลางที่ผลิตสินค้า คือ กิจการผลิตสินค้าที่มีจำนวนการจ้างงานเกินห้าสิบคนแต่ไม่เกินสองร้อยคน หรือมีมูลค่าสินทรัพย์ถาวรเกินห้าสิบล้านบาทแต่ไม่เกินสองร้อยล้านบาท

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษาในครั้งนี้สามารถจำแนกได้เป็น 2 มิติหลัก ๆ คือ มิติของการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ และมิติของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

มิติของการพัฒนาการค้าระหว่างประเทศ

1) การที่ประเทศไทยเป็นหนึ่งในสมาชิกอาเซียน และต้องเข้าร่วมเป็นภาคีในการเปิดการค้าเสรีในประชาคมอาเซียนนั้น ย่อมก่อให้เกิดทั้งประโยชน์และผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศ โดยเฉพาะผลกระทบต่อต้นทุนการผลิต เนื่องจากตามเงื่อนไขของการค้าเสรีในอาเซียนนั้น ประเทศสมาชิกจำเป็นต้องกำจัดการกีดกันทางการค้าที่เกิดขึ้นระหว่างกัน ทั้งที่มาในรูปของกำแพงภาษี (Tariff barriers) และที่ไม่ใช่กำแพงภาษี (Non-Tariff barriers) เพื่อนำไปสู่การเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียวกันได้ตามที่อาเซียนได้วางเป้าหมายไว้ ดังนั้นการศึกษาผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างของต้นทุนการผลิตจึงเป็นสิ่งที่สำคัญ เพื่อนำข้อวิเคราะห์และผลการศึกษาที่ได้ มาใช้ในการดูแลและส่งเสริมปัจจัยที่ส่งผลต่อการลดต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs โดยเฉพาะประเภทธุรกิจอาหารฮาลาลได้อย่างตรงจุด อันจะนำไปสู่ความได้เปรียบทางการแข่งขันทางการค้าในประชาคมอาเซียนต่อไป

2) จากข้อมูลของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (2557) พบว่าประเทศไทยมีศักยภาพการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลแต่ขาดการสนับสนุนเรื่องการส่งออก และรูปแบบสินค้าที่ผลิต ทั้งนี้การผลิตส่วนใหญ่ยังเป็นการผลิตในลักษณะสินค้าชั้นกลาง เช่น ไก่สด และการส่งออกส่วนใหญ่เน้นไปที่กลุ่มประเทศที่ไม่ใช่มุสลิม

ดังนั้นจึงทำให้ส่วนแบ่งทางตลาดน้อยกว่าประเทศที่มุ่งเน้นและให้ความสำคัญต่อสินค้าฮาลาล เช่น ประเทศมาเลเซียหรืออินโดนีเซีย เป็นต้น ดังนั้นผลการศึกษานี้จึงเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการพัฒนาธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาลในระดับสากลต่อไป

มิติของการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

1) ธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาลในจังหวัดสงขลานั้นมีความสำคัญ เพราะมีจำนวนผู้ประกอบการเป็นจำนวนมาก ดังนั้นหากกลุ่มผู้ประกอบการไม่มีการเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะด้านศักยภาพทางการแข่งขันในด้านต้นทุนต่ำ ย่อมทำให้สูญเสียโอกาสทางการค้ากับประเทศคู่ค้าอย่างประเทศมาเลเซียได้ การศึกษาทางด้านต้นทุนการผลิตจึงเป็นเรื่องสำคัญในการแสดงให้เห็นถึงโครงสร้างต้นทุนการผลิตของ SMEs ประเภทอาหารฮาลาลซึ่งอาจมีทั้งปัจจัยที่ได้เปรียบและเสียเปรียบคู่ค้า หากประเทศไทยเข้าสู่การค้าอาเซียน ดังนั้นการพัฒนาปรับปรุงข้อเสียเปรียบและเสริมสร้างข้อได้เปรียบทางด้านต้นทุนการผลิตจึงเป็นจุดสำคัญที่จะช่วยให้ ธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาล ในจังหวัดสงขลาสามารถแข่งขันกับประเทศมาเลเซีย และคู่ค้าในประเทศอื่น ๆ ได้อย่างยั่งยืน

2) นอกจากการศึกษาเพื่อระบุปัจจัยที่ส่งผลของการลดต้นทุนการผลิตของธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาลแล้ว ในการศึกษาครั้งนี้ยังได้ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบกับประเทศคู่ค้าที่สำคัญคือประเทศมาเลเซีย เพื่อสะท้อนความสามารถทางการแข่งขันของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ทำให้การรณรงค์หรือส่งเสริมการค้าชายแดนระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ต่อการค้าของธุรกิจ SMEs จังหวัดสงขลา

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมสำหรับศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าในประชาคมอาเซียนที่มีต่อต้นทุนการผลิตสินค้าของธุรกิจอาหารฮาลาลประเภทไก่ ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซียนี้ ได้จัดกลุ่มวรรณกรรมที่ศึกษาไว้ดังนี้

2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

- ทฤษฎีการผลิต (Production)
- ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Trade)
- แนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Economic cooperation)

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

- อาหารฮาลาล
- ประชาคมอาเซียน
- นโยบายการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

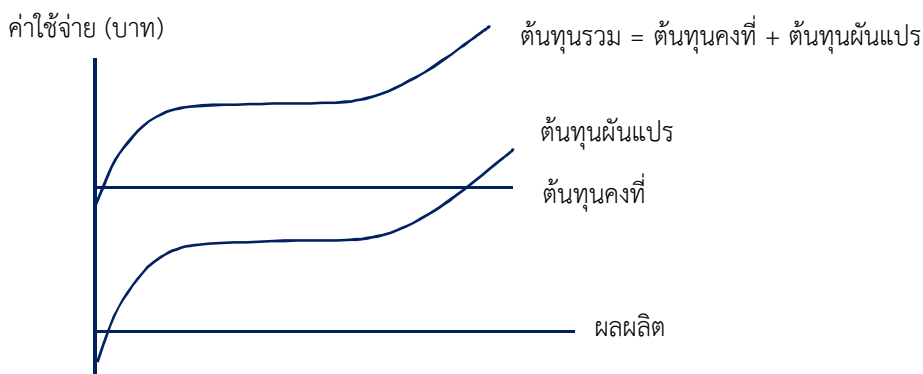
2.1 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

สำหรับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ มีด้วยกันสามทฤษฎีหลัก คือ ทฤษฎีการผลิต (Production) ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (International Trade) และ แนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

1) ทฤษฎีการผลิต กล่าวเกี่ยวกับการผลิตไว้ว่า การผลิต (Production) หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิต (Input) ให้เป็นผลผลิต (Output) ทั้งนี้ปัจจัยการผลิตที่กล่าวถึงนี้ หมายถึง ที่ดิน ทุน แรงงาน และ ผู้ประกอบการ ตลอดจนถึง วัตถุดิบและสินค้าขั้นกลาง (Intermediate Product) ทุกชนิดที่ใส่เข้าไปในกระบวนการของการผลิต ส่วนผลผลิต (Output) นั้น หมายถึง ผลผลิตขั้นสุดท้าย (Final Product) ที่ไม่จำเป็นต้องนำไปผ่านกระบวนการผลิตใดๆ อีกต่อไป สามารถนำไปจำหน่ายได้เลย สำหรับในเรื่องของระยะเวลาการผลิตในทางเศรษฐศาสตร์นั้นแบ่งได้ 2 ช่วงเวลาคือ

1.1. การผลิตในระยะสั้น หมายถึง ช่วงเวลาของการผลิตที่ผู้ผลิตไม่สามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิตบางอย่างได้ โดยที่ปัจจัยการผลิตที่เปลี่ยนแปลงไม่ได้นี้เรียกว่า ปัจจัยคงที่ (Fixed Factors) เช่น ที่ดิน อาคาร โรงงาน เครื่องจักรขนาดใหญ่ เป็นต้น สำหรับในกรณีการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้จำแนกปัจจัยคงที่ในกระบวนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ ได้แก่ เครื่องจักรสำหรับถนอมขนและตัดแต่งไก่ ตู้แช่ และ อุปกรณ์หลักเช่นรถขนส่ง ส่วนปัจจัยการผลิตที่สามารถเปลี่ยนแปลงจำนวนได้เมื่อต้องการ เช่น วัตถุดิบหรือแรงงาน เรียกปัจจัยเหล่านี้ว่า ปัจจัยแปรผัน (Variable Factors) สำหรับในกรณีการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้จำแนกปัจจัยแปรผันในกระบวนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ ได้แก่ แรงงานซึ่งจำแนกเป็นแรงงานไทย แรงงานมาเลเซีย และแรงงานชาติอื่นๆ วัตถุดิบสำคัญเช่น ไก่ตัว ไก่แช่แข็ง และ เครื่องเทศ ดังนั้นการผลิตในระยะสั้น จึงหมายถึงช่วงเวลาที่มีการใช้ปัจจัยการผลิต ทั้งสองชนิดด้วยกัน

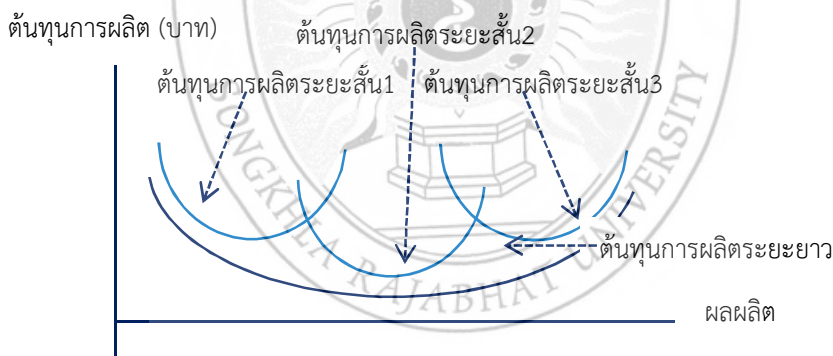
แผนภาพ 1 แสดงต้นทุนการผลิตสินค้า ในระยะสั้น

ที่มา ดัดแปลงจาก เดช กาญจนางกูร (2539)

1.2 การผลิตในระยะยาว หมายถึง ช่วงเวลาการผลิตที่ผู้ผลิตสามารถเปลี่ยนแปลงปัจจัยการผลิตทุกชนิด ให้มีปริมาณตามต้องการได้ กล่าวอีกในหนึ่งก็คือ ปัจจัยการผลิตเดิมที่เคยเป็นปัจจัยคงที่ ในการผลิตระยะสั้น เมื่อเข้าสู่การผลิตในระยะยาวก็สามารถเปลี่ยนแปลงขนาดการใช้ได้ จนเรียกได้ว่าทุกปัจจัยเป็นปัจจัยผันแปร และไม่มีปัจจัยใดเป็นปัจจัยที่คงที่ได้ในระยะยาว แม้กระทั่งขนาดของโรงงาน ซึ่งเมื่อมีการผลิตในระยะยาวเพียงพอ ผู้ผลิตก็สามารถปรับขนาดของโรงงานตามความต้องการที่จะผลิตสินค้าได้

แผนภาพ 2 แสดงต้นทุนการผลิตสินค้า ในระยะยาว

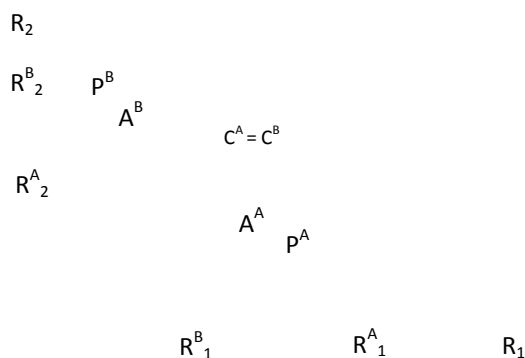

ที่มา ดัดแปลงจาก เดช กาญจนางกูร (2539)

2) แนวคิดและทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศ (The Heckscher-Ohlin Model) ซึ่งอธิบายรูปแบบของการค้าระหว่างประเทศที่มีความแตกต่างกันทางด้านปัจจัยการผลิต โดยประเทศที่มีขนาดของปัจจัยการผลิตมากย่อมมีความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบกว่าประเทศที่มีปัจจัยการผลิตน้อยกว่า ดังนั้นประเทศที่มีปัจจัยการผลิตชนิดใดมาก ย่อมกลายเป็นผู้ส่งออกสินค้าที่ใช้ปัจจัยการผลิตดังกล่าวเป็นหลัก มากกว่าประเทศที่มีปัจจัยการผลิตชนิดเดียวกันแต่น้อยกว่า ดังนั้น หากพบว่าประเทศไทยโดยเฉพาะในจังหวัดสงขลา มีจำนวนปัจจัยการผลิตสินค้าฮาลาล มากกว่าที่มีในรัฐเคดาร์ห์ ประเทศมาเลเซีย ย่อมส่งผลให้ต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาล ในจังหวัดสงขลาของไทย ต่ำกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาร์ห์ และนำไปสู่การเป็นผู้ส่งออกสินค้าอาหารฮาลาล ไปรัฐเคดาร์ห์ ที่สำคัญต่อไป

แผนภาพ 3 แสดงการได้ประโยชน์จากการค้าโดยทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศของเฮคเซอร์และโอลินท์

ที่มา ดัดแปลงจาก Krungman, P.R., Obstfeld, M., & Melitz, M.J. (2012)

จากแผนภาพ 3 แสดงผลประโยชน์ที่ได้จากการทำการค้าระหว่างประเทศ โดยแนวคิดของเฮคเซอร์และโอลินท์ ซึ่งตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับตัวแบบ (Model) เบื้องต้นว่า มีประเทศที่พิจารณา สองประเทศคือประเทศ A และ ประเทศ B ซึ่งมีทรัพยากรแตกต่างกัน จึงทำให้เส้นเป็นไปได้แห่งการผลิต (Production possibility frontier) แตกต่างกัน โดยก่อนที่จะเริ่มค้าขายระหว่างกัน หากประเทศ A มีการใช้ทรัพยากร R_1 เพียงอย่างเดียวเพื่อผลิตสินค้า (ไม่ใช่ R_2) ประเทศ A จะผลิตสินค้าได้ที่ R_1^A ในทางกลับกัน หากประเทศ A มีการใช้ทรัพยากร R_2 เพียงอย่างเดียวเพื่อผลิตสินค้า (ไม่ใช่ R_1) ประเทศ A จะผลิตสินค้าได้ที่ R_2^A ซึ่งในส่วนของประเทศ B ก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือ หากประเทศ B มีการใช้ทรัพยากร R_1 เพียงอย่างเดียวเพื่อผลิตสินค้า (ไม่ใช่ R_2) ประเทศ B จะผลิตสินค้าได้ที่ R_1^B ในทางกลับกัน หากประเทศ B มีการใช้ทรัพยากร R_2 เพียงอย่างเดียวเพื่อผลิตสินค้า (ไม่ใช่ R_1) ประเทศ B จะผลิตสินค้าได้ที่ R_2^B ทำให้ดุลยภาพของการผลิตและการบริโภคก่อนการค้าของประเทศ A และ B อยู่ที่ระดับ A^A และ A^B ตามลำดับ ซึ่งระดับทั้งสอง มีปริมาณสินค้า R_1 และ R_2 แตกต่างกันในแต่ละประเทศ กล่าวคือ ณ ดุลยภาพก่อนการค้า ประเทศ A มีสินค้า R_1 มาก แต่มี R_2 น้อย ในขณะที่ ประเทศ B มี R_2 มากแต่มี R_1 น้อย ดังนั้น ประเทศ A และ B จึงนำสินค้าหรือทรัพยากรส่วนเกินจากความต้องการมาขายระหว่างกัน ทำให้ระดับอัตราส่วนของราคาของสินค้าทั้งสองประเทศมีค่าเท่ากันในสองประเทศ และ เกิดดุลยภาพใหม่หลังการค้า ณ จุดที่การบริโภคของทั้งสองประเทศเท่ากัน ($C^A = C^B$)

3) แนวคิดทฤษฎีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเป็นความพยายามในการนำแนวคิดเก่าของยุโรปเกี่ยวกับความเสมอภาคหรือการมีโอกาสเท่าเทียมกันมาใช้ปฏิบัติด้านความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศต่าง ๆ ที่เป็นสมาชิกตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป เพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ ผ่านกระบวนการยกเลิก วิธีการเลือกปฏิบัติทางการค้า การชำระเงินระหว่างประเทศ ของสองประเทศหรือหลายประเทศ โดยในปัจจุบันแนวคิดการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจมีความหลากหลายทั้งด้านรูปแบบและลักษณะความสัมพันธ์ดังต่อไปนี้

1. การให้สิทธิพิเศษทางการค้า (Preferential Trade Arrangement)

เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจเบื้องต้น มีการใช้ภาษีศุลกากรในหมู่ประเทศสมาชิกในอัตราต่ำกว่าที่ใช้กับประเทศนอกกลุ่ม แต่ภายในกลุ่มยังไม่ได้ใช้ภาษีศุลกากรอัตราเดียวกัน โดยมากเกิดจากประเทศที่เคยเป็นเจ้าอาณานิคม ภายหลังยังคงรักษาสายสัมพันธ์กับอดีตอาณานิคมของตนด้วย การใช้สิทธิพิเศษทางการค้า

ตัวอย่างได้แก่ ประเทศในเครือจักรภพอังกฤษ (British Common Wealth) โดยภายใต้ระบบนี้ ประเทศสมาชิกมีการตกลงรักษาข้อกีดกันให้น้อยลงในประเทศมากกว่าประเทศที่มีใช้สมาชิก ซึ่งแต่ละประเทศดำเนินนโยบายของตน แต่นโยบายการค้าของประเทศมุ่งไปที่การรักษาผลประโยชน์ในกลุ่มสมาชิก

นอกจากการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจและข้อตกลงทางการค้าจะเป็นลักษณะที่มีสมาชิกหลายประเทศ ยังมีข้อตกลงทางการค้าและความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างสองประเทศที่เรียกว่า ทวิภาคี (Bilateral) คือ ประเทศคู่ค้าจะเจรจาทำการตกลงกัน โดยวัตถุประสงค์สำคัญคือการทำให้การค้า การลงทุนระหว่างประเทศ คู่ค้าสูงกว่าประเทศอื่น เช่น ญี่ปุ่นลงนามในข้อตกลงทวิภาคีกับสิงคโปร์ และกำลังเจรจากับหลายประเทศ เช่น เกาหลี และไทย สิงคโปร์นอกจากจะลงนามกับญี่ปุ่นแล้ว ยังลงนามข้อตกลงทวิภาคีเป็นเขตการค้าเสรีกับ นิวซีแลนด์และสหรัฐอเมริกา รวมถึงเจรจากับซีลีในเอเชียใต้ เช่นเดียวกับอินเดียก็มีการลงนามเจรจากับ ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ภูฐาน เนปาล ศรีลังกา และ ศรีลังกาเองก็มีการเจรจากับปากีสถาน เป็นต้น เมื่อการขยายตัวของการรวมกลุ่มในทางเศรษฐกิจได้รับความนิยมมากขึ้น นำไปสู่การขยายเป็นการรวมกลุ่มทาง เศรษฐกิจตามภูมิภาคต่างๆ (Regionalization) และ ความร่วมมือระดับอนุภูมิภาค (Subregional Cooperation) อันได้แก่ เหลี่ยมเศรษฐกิจต่างๆที่มีอยู่ในภูมิภาค เช่น ทหเหลี่ยมเศรษฐกิจ หรือความร่วมมือ ของกลุ่มประเทศลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion : GMS) สามเหลี่ยมเศรษฐกิจทางตอนใต้ของ ประเทศไทยที่เชื่อมโยงกับทางตอนเหนือของมาเลเซีย และอินโดนีเซีย (IMT-GT) BIMST-EC(Bangladesh-India-Myanmar-Sri Lanka-Thailand Economic) และสามเหลี่ยมเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงระหว่างสิงคโปร์ มาเลเซีย และอินโดนีเซีย รวมถึงโครงการสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจไทย พม่า ลาว และจีนตอนใต้ (Economic Quadrangle) เป็นต้น

2. เขตการค้าเสรี (Free Trade Area)

เป็นการรวมกลุ่มที่มีการเติบโตและมีระดับของความร่วมมือมากกว่าการรวมกลุ่มแบบการให้สิทธิพิเศษทางการค้า โดยมีการใช้ภาษีศุลกากรในกลุ่มประเทศสมาชิกในอัตราต่ำกว่าประเทศนอกกลุ่ม ในปัจจุบันมีการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในรูปแบบนี้จำนวนมาก เช่น เขตการค้าเสรีอาเซียน (ASEAN Free Trade Area : AFTA) เขตการค้าเสรีละตินอเมริกา(Latin American Free Trade Association : LAFTA) เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ (North American Free Trade Agreement : NAFTA) นอกจากนี้รูปแบบของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีเงื่อนไขการกีดกันทางการค้าทุกชนิดจะถูกขจัดออกไปจากประเทศสมาชิกของกลุ่มด้วย

3. สหภาพภาษีศุลกากร (Custom Union)

เป็นรูปแบบการรวมกลุ่มที่คล้ายคลึงกับเขตการค้าเสรี ยกเว้นประเทศสมาชิกในกลุ่มมีข้อตกลงทางการค้ากับประเทศนอกสมาชิกเหมือนกัน

4. ตลาดร่วม (Common Market)

เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีความเป็นไปได้และได้ผลประโยชน์มากกว่าการรวมกลุ่มแบบสหภาพ ภาษีศุลกากร นอกจากครอบคลุมลักษณะสหภาพภาษีศุลกากรแล้ว การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจแบบตลาดร่วม ยังมีการปล่อยเสรีให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน เงินทุน และการประกอบการระหว่างประเทศสมาชิกภายในกลุ่ม ตัวอย่างตลาดร่วมได้แก่ ประชาคมเศรษฐกิจยุโรป (European Economic Community) หรือ ตลาดร่วม ยุโรป (European Common Market) โดยปัจจุบันได้พัฒนาเป็นสหภาพเศรษฐกิจแล้ว ซึ่งมีคุณสมบัติดังนี้ คือ เป็นข้อตกลงของสองประเทศหรือมากกว่าในการที่จะขจัดภาษีและมาตรการกีดกันการค้าอื่นที่มีใช้ภาษี โดยจะมีการตั้งกำแพงกีดกันทางการค้ากับประเทศสมาชิก

ยิ่งไปกว่านั้นสมาชิกแต่ละประเทศจะยังคงเรียกเก็บภาษีกับประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิก ผลกระทบจากนโยบายการค้าภายนอกร่วมกัน คือ ภายในสหภาพศุลกากรนั้นจะมีการค้าเสรี แต่จะมีการกีดกันการค้าทั้งหมด โดยตั้งกำแพงภาษีกับประเทศที่ไม่ได้เป็นสมาชิกเท่านั้น นอกจากนี้แล้วทางกลุ่มจะกระทำเหมือนกับเป็นคนเดียวกันในการต่อรองข้อตกลงทางการค้ากับประเทศที่ไม่ใช่สมาชิก

ตลาดร่วมกันนั้นสามารถกล่าวได้ว่ามีรายละเอียดที่มากกว่าสหภาพศุลกากรในส่วนของอนุญาตให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานและทุนในกลุ่มของประเทศสมาชิกได้ ภายในตลาดเดียวกันจะยกเว้นศุลกากรทั้งหมดกับประเทศสมาชิกของกลุ่ม แต่ยังคงปฏิบัติกับประเทศนอกกลุ่มเหมือนเดิม อุปสรรคทั้งหมดในการเคลื่อนย้ายปัจจัยระหว่างประเทศสมาชิกจะถูกยกเลิกด้วย การเคลื่อนย้ายแรงงานและทุนอย่างเสรีระหว่างประเทศสมาชิกที่มีระดับสูงกว่าในการรวมตัวทางเศรษฐกิจอย่างของตลาดเดียวที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดกลุ่มหนึ่งคือ กลุ่มสหภาพยุโรป (The European Union : EU) ในปี 1992

5. สหภาพเศรษฐกิจ (Economic Union)

เป็นลักษณะการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจที่มีความสมบูรณ์มากที่สุด ครอบคลุมตลาดร่วมและมีการใช้สถาบันทางเศรษฐกิจอื่นๆ ร่วมกันหรือแบบเดียวกัน เช่น การใช้เงินตราเดียวกัน โดยมีการสร้างเงินตราชนิดใหม่ เพื่อใช้ร่วมกันขึ้นมาใหม่ การกำหนดนโยบายการเงินและการคลังชุดเดียวกัน สำหรับการเจรจาทางเศรษฐกิจกับต่างประเทศ ก็มอบหมายให้องค์กรร่วมที่จัดตั้งขึ้นทำหน้าที่ต่างๆ ในนามของประเทศภาคีทั้งหมด เช่น เป็นผู้แทนในการทำหน้าที่ทั้งหมดเกี่ยวกับ WTO ตัวอย่าง สหภาพเศรษฐกิจได้แก่สหภาพยุโรป

2.2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง

อาหารฮาลาล

“ฮาลาล” เป็นคำมาจากภาษาอารบิก หมายความว่า การผลิตการให้บริการ หรือการจำหน่ายใด ๆ ที่ไม่ขัดต่อบัญญัติของศาสนา ดังนั้นเราจึงกล่าวได้ว่า “อาหารฮาลาล” คือ อาหารที่ได้ผ่านกรรมวิธีในการทำ หรือแปรรูปตามหลักศาสนบัญญัตินั่นเอง จึงรับประกันว่าชาวมุสลิมโดยทั่วไปสามารถบริโภคอาหาร หรืออุปโภคสินค้า หรือ บริการต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นฮาลาล สามารถสังเกตได้จากตราประทับ “ฮาลาล” ซึ่งสินค้าที่จะสามารถประทับตราฮาลาลได้นั้น ต้องได้รับการอนุญาตให้ใช้ โดยคณะกรรมการฝ่ายกิจการฮาลาล ของคณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย หรือ คณะกรรมการอิสลามประจำจังหวัดต่าง ๆ ก่อนจึงจะสามารถนำไปใช้ได้ โดยตราประทับจะเขียนด้วยภาษาอาหรับภายในกรอบสี่เหลี่ยมขนมเปียกปูนหลังกรอบเป็นลายเส้นแนวตั้ง ใต้กรอบภายในเส้นขนานมีคำว่า “สนง.คณะกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย”

จากการที่ชาวมุสลิมมีความศรัทธาว่า “ไม่มีพระเจ้าอื่นใดนอกจากอัลลอฮ์นบีมุฮัมมัดเป็นผู้สื่อ (รอซูล) ของอัลลอฮ์” และมุสลิมมีความเชื่ออย่างมั่นใจว่า อัลลอฮ์ คือผู้สร้างมนุษย์และสรรพสิ่งในจักรวาล ดังนั้น คำบัญชาของอัลลอฮ์ (อัล-กุรอาน) คำสอนและแบบอย่างของนบีมุฮัมมัด (ซุนนะห์) จึงเป็นเรื่องที่มุสลิมจะต้องปฏิบัติตามด้วยความจริงใจและจริงจัง กล่าวคือ ปฏิบัติในสิ่งที่อนุมัติ (ฮาลาล) และไม่ปฏิบัติในสิ่งที่ห้าม (ฮารอม) ด้วยความเต็มใจและยินดี ฮาลาล และ ฮารอม ในอิสลามจึงมิได้หมายถึงเพียงแค่การบริโภคอาหารเท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงวิถีการดำเนินชีวิตในทุกด้าน เพราะอิสลามคือระบอบแห่งการดำเนินชีวิตของมนุษย์ อาหารฮาลาล จึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับมุสลิมในการบริโภค ส่วนผู้ที่ไม่ใช่มุสลิม หากบริโภคอาหารฮาลาลก็จะได้ประโยชน์ต่อสุขภาพเช่นเดียวกันเพราะอาหารฮาลาล มีกระบวนการผลิตที่ถูกต้องตามข้อบัญญัติแห่งศาสนาอิสลาม ปราศจากสิ่งต้องห้าม (ฮารอม) และมีคุณค่าทางอาหาร (ตอยยิบ) นั่นเอง (สถาบันมาตรฐานฮาลาลแห่งประเทศไทย, 2550) โดยผู้ประกอบการ หรือ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาล จะต้องมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

2.2.1 รักษาอุปกรณ์ในการผลิตผลิตภัณฑ์ฮาลาลให้สะอาดถูกต้องตามศาสนบัญญัติ ตลอดจนไม่ใช้อุปกรณ์ดังกล่าวร่วมกับของต้องห้ามตามศาสนบัญญัติ

2.2.2 วัตถุดิบหลักในการผลิตตลอดจนเครื่องปรุงอื่น ๆ ต้องระบุแหล่งที่มาอันน่าเชื่อถือได้ว่า “ฮาลาล” โดยไม่แปดเปื้อนกับสิ่งต้องห้าม

2.2.3 วัตถุดิบที่ได้จากสัตว์ต่าง ๆ นั้น ต้องเป็นสัตว์ที่ศาสนาอิสลามอนุมัติ และหรือ ได้เชือดตามศาสนบัญญัติ

2.2.4 เจ้าหน้าที่ที่ควบคุมการผลิต หรือ ปรุงผลิตภัณฑ์นั้น ๆ ต้องเป็นมุสลิม

2.2.5 ในระหว่างการขนย้าย ขนส่ง หรือจำหน่ายผลิตภัณฑ์ฮาลาลนั้น ต้องไม่ปะปนผลิตภัณฑ์ฮาลาลกับสิ่งต้องห้ามตามศาสนบัญญัติ

ประชาคมอาเซียน

ในการรวมตัวกันของประเทศสมาชิกอาเซียนเพื่อก่อตั้ง “ประชาคมอาเซียน” มีการแบ่งเป็นสามประชาคม หรือ สามเสาหลัก เพื่อนำพาประชาคมอาเซียนสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political –Security Community) เป็นการมุ่งเน้นให้ประเทศในภูมิภาคอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข ใช้สันติวิธีในการแก้ไขปัญหาและความขัดแย้ง โดยประเทศสมาชิกได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (ASEAN Political – Security Community Blueprint) โดยเน้น 3 ประการ คือ

1) การมีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน เพื่อสร้างความเข้าใจในระบบสังคม วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ที่แตกต่างของประเทศสมาชิก ส่งเสริมพัฒนาการทางการเมืองไปในทิศทางเดียวกัน การคุ้มครองสิทธิมนุษยชนต่อต้านการทุจริต ส่งเสริมหลักนิติธรรมและธรรมาภิบาล เป็นต้น

2) ส่งเสริมความสงบสุขและรับผิชอบร่วมกัน มีมาตรการสร้างความไว้วางใจและการระงับข้อพิพาทโดยสันติเพื่อป้องกันสงครามและให้ประเทศสมาชิกอาเซียนอยู่ด้วยกันอย่างสงบสุขและไม่มีความวุ่นวาย รวมถึงร่วมมือเพื่อต่อต้านภัยคุกคามทุกรูปแบบ

3) การมีพลวัตและปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก เช่น กำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างบทบาทของอาเซียนในความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น กรอบ ASEAN+ 3 กับจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี ตลอดจนความสัมพันธ์มิตรประเทศและองค์การระหว่างประเทศ เช่น สหประชาชาติ

2. ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community)

การรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนมีเป้าหมายเพื่อมีตลาดและฐานการผลิตเดียวกัน การเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี โดยจัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community Blueprint) ซึ่งเป็นแผนงานบูรณาการการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ 4 ด้าน คือ

1) การตลาดและฐานการผลิตเดียว โดยจะมีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานฝีมืออย่างเสรี รวมทั้งการเคลื่อนย้ายเงินทุนอย่างเสรีมากขึ้น รวมถึงส่งเสริมการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียนให้เป็นรูปธรรม ภายในปี 2553 มีการลดหรือยกเลิกมาตรการกีดกันการค้า สำหรับประเทศสมาชิกเก่า 6 ประเทศ ภายในปี 2558 เปิดตลาดภาคบริการ และเปิดเสรีการลงทุน และภายในปี 2553 เปิดเสรีการลงทุน

2) การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของอาเซียน เช่น นโยบายการแข่งขันการค้า คุ้มครองผู้บริโภค สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การเงิน การขนส่ง เทคโนโลยีสารสนเทศ และ พลังงาน)

3) การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค ให้มีการพัฒนา SMEs และสร้างขีดความสามารถผ่านโครงการต่างๆ เช่น ซอร์ริเริ่มเพื่อการรวมตัวของอาเซียน (Initiative for ASEAN Integration –IAI) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

4) การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก เน้นการประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนกับประเทศภายนอกภูมิภาค เพื่อให้อาเซียนมีท่าทีร่วมกันอย่างชัดเจน รวมทั้งส่งเสริมการสร้างเครือข่ายในด้านการผลิตหรือการจำหน่ายภายในภูมิภาคให้เชื่อมโยงกับเศรษฐกิจโลก

3. ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio –Cultural Community)

อาเซียนมุ่งหวังในการเป็นประชาคมที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีสังคมที่เอื้ออาทรและแบ่งปัน ประชากรอาเซียน มีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี มีการพัฒนาในทุกด้าน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมอัตลักษณ์อาเซียน (ASEAN Identity) เพื่อรองรับการเป็นประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน อาเซียนได้จัดทำแผนงานการจัดตั้งประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน (ASEAN Socio –Cultural Community Blueprint) ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือใน 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Development)
- 2) การคุ้มครองและสวัสดิการสังคม(Social Welfare and Protection)
- 3) สิทธิและความยุติธรรมทางสังคม (Social Justice and Rights)
- 4) ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental Sustainability)
- 5) การสร้างอัตลักษณ์อาเซียน (Building an ASEAN Identity)
- 6) การลดช่องว่างทางการพัฒนา (Narrowing the Development Gap)

จากความร่วมมือและแผนพัฒนาตามกรอบในประชาคมอาเซียน จะเห็นได้ว่าประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน มีการดำเนินการในเชิงนโยบายและภาคปฏิบัติได้อย่างเห็นได้กว่าอีกสองด้าน เช่น มีการดำเนินงานในเรื่อง AFTA มีการเปิดเสรีด้านการค้าบริการ มีการส่งเสริมด้านการลงทุนร่วมกัน และพยายามให้มีการใช้ทรัพยากรในภูมิภาคร่วมกัน นอกจากนี้ในภาคของการขนส่งก็พยายามเชื่อมโยงตลาดต่างๆ ในอาเซียนทั้ง 10 ประเทศให้เป็นตลาดเดียวกัน โดยการเชื่อมโยงด้านการคมนาคม เช่น การจัดทำ ASEAN Highway Network เพื่อให้มีทางหลวงที่เชื่อมโยงระหว่างกัน ด้านพลังงานก็มีความร่วมมือระหว่างกัน เพื่อรับประกันว่าพลังงานในภูมิภาคจะมีใช้เพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจ อีกทั้งยังมีการขยายความร่วมมือไปยังประเทศคู่เจรจาในทุกภูมิภาค เพื่อให้ประเทศคู่เจรจาทั้งหลายเข้ามามีบทบาทในการช่วยลดช่องว่างด้านการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือต่างๆ ในภูมิภาคอาเซียน

นโยบายการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศไทย-มาเลเซีย

ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างประเทศไทย และ ประเทศมาเลเซีย มีรูปแบบที่หลากหลายตามสภาพการณ์ในแต่ละช่วงเวลา ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1) ความสัมพันธ์ทวิภาคี

รัฐบาลตกลงจัดตั้งคณะกรรมการร่วม (Joint Commission : JC) ไทย-มาเลเซีย ลงนามเมื่อ 29 มิถุนายน 2530 มีการประชุมไปแล้ว 12 ครั้ง ครั้งสุดท้ายเมื่อระหว่างวันที่ 14-15 ธันวาคม 2555 ณ จังหวัดภูเก็ตและตกลงทางการค้าไทยมาเลเซีย ลงนามเมื่อ 6 ตุลาคม 2543 และมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมทางการค้าไทย-มาเลเซีย (Joint Trade Commission : JTC) ขึ้นภายใต้ความตกลงดังกล่าว มีการประชุมแล้ว 1 ครั้ง เมื่อ 30 พฤษภาคม 2548 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ มาเลเซียโดยคณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาความร่วมมือสำหรับพื้นที่ชายแดนไทย- มาเลเซีย (Thailand-Malaysia Committee on Joint Development Strategy for border areas : JDS) นายกรัฐมนตรีไทยและมาเลเซียได้เห็นชอบให้จัดตั้ง JDS เมื่อ 16 มกราคม 2547 มีการประชุมไปแล้ว แล้ว 3 ครั้ง ครั้งสุดท้ายเมื่อ 14 ธันวาคม 2555 ณ จังหวัดภูเก็ต และการประชุมลิมอร์ ดาซาร์ (Lima Dasar Summit) ตามยุทธศาสตร์การค้าในอาเซียน โดยการขยาย

ช่องทางการค้า “5 ประตุ 3 วงแหวน” มีการประชุมไปแล้ว 2 ครั้ง ล่าสุด เมื่อวันที่ 2 มิถุนายน 2555 ณ รัฐปีนัง

2) ความสัมพันธ์ในกรอบอาเซียน

ปัจจุบันอาเซียนได้ตั้งเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community-AEC) ในปี 2558 จะมีแผนงานพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่ายอินโดนีเซีย- มาเลเซีย- ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle : IMT-GT) เริ่มต้นขึ้นในช่วงปี 2536 หลังจากที่ผู้นำของ 3 ประเทศ เห็นชอบให้มีความร่วมมือทางเศรษฐกิจเพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจ 3 ประเทศ ในส่วนของภาคเอกชน มีการจัดตั้งสภาธุรกิจมาเลเซีย- ไทย (Malaysia-Thai Business Council : MTCC) เมื่อ 6 มิถุนายน 2545 ในการประชุม Lima Dasar Summit ภายใต้นโยบาย 3 วงแหวน 5 ประตุการค้า (โครงการ 5-5-5) ในพื้นที่ 5 จังหวัดภายใต้ของไทย ได้แก่ จังหวัดนราธิวาส ปัตตานี สตูล สงขลาและยะลา กับ 5 รัฐตอนเหนือของมาเลเซีย คือ รัฐเคดาห์กัลันตัน ปีนังเปรัก และเปอร์ลิส ใน 5 สาขา ได้แก่ การค้า การลงทุน ผลิตภัณฑ์ฮาลาล โลจิสติกส์ การท่องเที่ยว และ การศึกษา มีการประชุมไปแล้ว 2 ครั้ง ครั้งสุดท้าย เมื่อ 2 มิถุนายน 2554

3) การค้าระหว่างไทย-มาเลเซีย

จากข้อมูลการค้ารวม ระหว่างไทยและมาเลเซีย ปี 2556 ในแสดงในตาราง 1 พบว่าไทยเป็นคู่ค้าลำดับที่ 5 ของมาเลเซีย ในขณะที่มาเลเซียเป็นคู่ค้าอันดับที่ 4 ของไทยในโลก และอันดับที่ 1 ของไทยในกลุ่มอาเซียน โดยมีมูลค่าการค้ารวม 26,262.38 ล้านดอลลาร์สหรัฐ คิดเป็นร้อยละ 5.33 ของมูลค่าการค้ารวมทั้งหมดของไทย จำแนกเป็นมูลค่าการส่งออก 13,014.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และมูลค่าการนำเข้า 13,247.48 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งไทยเป็นฝ่ายขาดดุลการค้ามูลค่า 232.59 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ตาราง 1 มูลค่าการค้ารวมระหว่างไทยและมาเลเซีย

มูลค่า : ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ปี	มูลค่าการค้ารวม			ส่งออก		นำเข้า		ดุลการค้า
	มูลค่า	สัดส่วน	%Δ	มูลค่า	%Δ	มูลค่า	%Δ	
2552	16,237.65	5.67	-17.31	7,662.91	-22.68	8,574.74	-11.84	-911.84
2553	21,295.48	5.66	31.15	10,566.59	37.89	10,728.90	25.12	-162.31
2554	24,295.48	5.48	16.13	12,399.00	17.34	12,331.29	14.94	67.71
2555	25,530.93	5.33	3.24	12,424.94	0.21	13,105.99	6.28	-681.05
2556	26,262.38	5.33	2.86	13,014.89	4.75	13,247.48	1.08	-232.59

ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

สำหรับสินค้าส่งออกของไทยที่สำคัญ 10 อันดับแรก ตามแสดงในตาราง 2 ได้แก่ น้ำมันสำเร็จรูป รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และส่วนประกอบ ยางพารา แผงวงจรไฟฟ้า เคมีภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยาง เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ เม็ดพลาสติก และรถยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบและส่วนประกอบ เป็นต้น สำหรับสินค้านำเข้าของไทยที่สำคัญ 10 อันดับแรก แสดงในตาราง 3 ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ น้ำมันดิบ เคมีภัณฑ์ เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ แผงวงจรไฟฟ้า สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ หินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ เครื่องมือ เครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์

ตาราง 2 สินค้าสำคัญที่ไทยส่งออกไปมาเลเซีย

มูลค่า : ล้านบาทสหรัฐฯ

รายการ	2553	2554	2555	2556	% Δ (56/55)
น้ำมันสำเร็จรูป	962.2	1,126.1	1,828.2	2,199.6	20.31
รถยนต์อุปกรณ์ ส่วนประกอบ	1,228.6	1,116.9	1,581.6	1,527.1	-3.45
คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์ และ ส่วนประกอบ	1,267.6	1,377.9	1,034.7	1,157.0	11.82
ยางพารา	1,280.7	1,521.0	1,167.3	1,109.4	-4.96
แผงวงจรไฟฟ้า	336.8	428.8	385.7	446.7	26.40
เคมีภัณฑ์	422.5	467.1	353.4	424.4	10.04
ผลิตภัณฑ์ยาง	376.9	420.7	419.7	407.8	-2.85
เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์	278.0	290.0	386.4	361.3	-6.48
เม็ดพลาสติก	257.0	336.9	319.7	342.8	7.23
เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ	224.7	223.9	294.6	326.4	10.79
รวม 10 รายการ	6,635.0	7,309.2	7,771.3	8,302.6	6.84
อื่นๆ	3,931.6	5,089.8	4,653.6	4,712.3	1.26
มูลค่ารวม	10,566.6	12,399.0	12,399.0	13,014.9	4.75

ตาราง 3 สินค้าสำคัญที่ไทยนำเข้าจากมาเลเซีย

มูลค่า : ล้านบาทสหรัฐฯ

รายการ	2553	2554	2555	2556	% Δ (56/55)
เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ	1,471.6	1,743.1	2,212.4	2,151.1	-2.77
น้ำมันดิบ	1,594.9	2,192.0	2,128.0	2,006.3	-5.72
เคมีภัณฑ์	965.4	829.9	1,074.6	957.7	1.62
เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ	751.8	969.4	942.5	914.6	-14.89
แผงวงจรไฟฟ้า	610.2	565.6	797.3	844.9	5.98
สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง	700.7	766.6	435.9	632.1	45.00
เครื่องใช้ไฟฟ้าในบ้าน	397.6	438.7	486.4	551.3	13.35
เครื่องจักรกลและส่วนประกอบ	448.7	472.3	543.1	524.0	-3.51
หินแร่โลหะอื่นๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์	345.6	339.7	430.0	443.1	36.40
เครื่องมือเครื่องใช้เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์	249.9	340.9	324.9	424.9	-1.18
รวมสินค้า 10 รายการ	7,536.4	8,658.3	9,375.0	9,450.1	0.80
อื่นๆ	3,192.5	3,673.0	3,731.0	3,797.4	1.78
มูลค่ารวม	10,728.9	12,331.3	13,106.0	13,247.5	1.08

หมายเหตุ : สัดส่วน = การค้าสองฝ่ายต่อการค้ารวมของไทยทั้งหมด, % Δ = % การเปลี่ยนแปลง
ที่มา : ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยความร่วมมือของกรมศุลกากร

4) การค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย

การค้าชายแดนไทย-มาเลเซียในปี 2556 (ม.ค.-พ.ย.) มีมูลค่า 459,219.84 ล้านบาท ลดลงจากปี 2555 (มูลค่า 477,997.03 ล้านบาท) ร้อยละ 3.93 โดยเป็นการส่งออกมูลค่า 263,122.61 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าร้อยละ 6.64 และการนำเข้าจากมาเลเซียมีมูลค่า 196,097.23 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 0.30 โดยไทยได้ดุลการค้ามูลค่า 67,025.38 ล้านบาท สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ ผลิตภัณฑ์ยางอื่นๆ ไม้แปรรูป รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เป็นต้น สินค้านำเข้าที่สำคัญ ได้แก่ เครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ สื่อบันทึกข้อมูล ภาพ เสียง เทปแม่เหล็ก จานแม่เหล็กสำหรับคอมพิวเตอร์ ส่วนประกอบคอมพิวเตอร์ เครื่องจักรที่ใช้ในอุตสาหกรรมและส่วนประกอบ เป็นต้น ทั้งนี้ปัจจัยสนับสนุนต่อการค้าชายแดนไทย-มาเลเซีย ได้แก่ ภาวะเศรษฐกิจภายในของทั้งสองประเทศที่ดีขึ้น และมาตรการลดภาษีเหลือ 0% ภายใต้ AFTA ตั้งแต่ 1 มกราคม 2553 ทำให้การค้าไทย-มาเลเซีย ขยายตัวเพิ่มขึ้น

5) ปัญหาอุปสรรคทางการค้าระหว่างไทยกับมาเลเซีย

1. ปัญหาการค้าชายแดน

1.1 บริเวณด้านชายแดนของไทยมีพื้นที่จำกัดและมีความแออัดมากทำให้การตรวจปล่อยสินค้าและผู้โดยสารล่าช้า เช่น ด้านสะเตา

1.2 การค้าชายแดนที่ด่านเบตง มีปัญหาเส้นทางคมนาคมไม่สะดวก เนื่องจากต้องขึ้นเขาเป็นระยะทางยาว และมีความคดเคี้ยวลาดชัน ทำให้มีต้นทุนค่าขนส่งทั้งสินค้านำเข้าและส่งออกสูงกว่าด่านอื่นๆ

1.3 การขาดสิ่งอำนวยความสะดวกทางการค้า เช่น ถนนเชื่อมกับมาเลเซียที่ด่านวังประจันสตูลและท่าเรือท่ามะลิ จังหวัดสตูล ซึ่งเป็นท่าเรือขนาดเล็ก ไม่สามารถรองรับรถตู้คอนเทนเนอร์ได้ ทำให้มีปริมาณการค้าชายแดนน้อย

1.4 การส่งออกสินค้าผ่านแดน โดยเฉพาะผักผลไม้ จากมาเลเซียไปยังสิงคโปร์ ผ่านได้เฉพาะด่านสะเตาเพียงแห่งเดียว เนื่องจากภายใต้บันทึกความเข้าใจการขนส่งสินค้านำเข้าเสียผ่านแดนมาเลเซียไปยังสิงคโปร์ กำหนดให้ด่านสะเตาเพียงด่านเดียวที่สามารถขนส่งสินค้านำเข้าเสียผ่านแดนไปยังสิงคโปร์ได้ ทำให้ผู้ประกอบการส่งออกสินค้าผ่านแดนในพื้นที่อื่นไม่สามารถทำธุรกิจได้

2. ปัญหาการค้าและอุปสรรคอื่นๆ

2.1 ปัญหาความไม่สงบใน 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ทำให้รถบรรทุก สินค้าไม่กล้าขนส่งสินค้าเข้าไปในพื้นที่ 3 จังหวัด และต้องจอดรถขนถ่ายสินค้าที่ อ. หาดใหญ่ จ. สงขลา

2.2 ตลอดแนวชายแดนไทย-มาเลเซีย มีการลักลอบทำการค้าข้ามแดนเป็นจำนวนมาก โดยมีสินค้าไทยที่ลักลอบเข้ามาเลเซีย ได้แก่ ข้าวสาร ผลไม้ ส่วนสินค้ามาเลเซียที่ลักลอบเข้าไทย ได้แก่ น้ำมันปาล์ม สุรา บุหรี่ ผลไม้เมืองหนาว และเนื้อวัวแช่แข็ง

2.3 มาเลเซียกีดกันการนำเข้าข้าว โดยให้ องค์การค้าข้าวเปลือกและข้าวสารแห่งชาติ (BERNAS) ซึ่งเป็นรัฐวิสาหกิจผูกขาดการนำเข้ามาเลเซียและการกระจายแหล่งนำเข้าข้าวจากต่างประเทศ และใช้มาตรการห้ามนำเข้าข้าวชั่วคราวในช่วงที่ผลผลิตในประเทศออก สู้ตลาดค่อนข้างมาก เพื่อรักษาระดับราคาข้าวในประเทศ และการนำเข้าข้าวของมาเลเซียขึ้นอยู่กับราคาของข้าว เนื่องจากมาเลเซียจะนำเข้าข้าวมาผสมกับข้าวของมาเลเซียเพื่อจำหน่ายให้ประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าวจากเวียดนามมีราคาถูกกว่าข้าวไทยมาก ซึ่งเป็นการจำกัดโอกาสการขยายตลาดข้าวไทยในมาเลเซีย

6) การลงทุนระหว่างไทยกับมาเลเซีย

การลงทุนของไทยในมาเลเซีย การลงทุนทางตรงของไทยในมาเลเซีย ตั้งแต่ปี 2549-2555 รวมมูลค่า 9,091.02 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยการลงทุนทางตรงในปี 2555 คิดเป็นมูลค่า 2,477.89 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้กลุ่มบริษัทที่เข้าไปลงทุนในมาเลเซีย เช่น เครือเจริญโภคภัณฑ์ กลุ่มบริษัทไทย-ซัมมิท เครือซีเมนต์ไทย กลุ่มบริษัทสามารถ ส่วนการลงทุนของมาเลเซียในไทย การลงทุนทางตรงตั้งแต่ปี 2549-2555 รวมมูลค่า 16,669.69 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ โดยการลงทุนทางตรงในปี 2555 คิดเป็นมูลค่า 3,918.68 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ทั้งนี้ ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนในภาคบริการ เกษตร ผลิตภัณฑ์โลหะ และเคมีภัณฑ์และกระดาษ

5.6 โอกาสและช่องทางขยายการค้าและการลงทุน

ภาวะเศรษฐกิจของมาเลเซียจะยังคงขยายตัวสูงอย่างต่อเนื่อง ขณะที่สถานการณ์ทางการเมืองมีเสถียรภาพมั่นคง แต่มาเลเซียเริ่มขาดแคลนแรงงานและวัตถุดิบ รวมถึงความสามารถด้านการตลาดในหลายสาขาธุรกิจ ขณะที่ด้านเทคโนโลยีทั้งมาเลเซียและไทยมีความชำนาญต่างกัน จึงเป็นโอกาสที่น่าสนใจสำหรับนักลงทุนสองฝ่ายจะร่วมมือกันได้ อุตสาหกรรมที่มาเลเซียมีศักยภาพเข้ามาลงทุนในประเทศไทย ได้แก่ สาขาอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ชิ้นส่วนยานยนต์ และการแปรรูปสินค้าเกษตร โดยเฉพาะยางพารา และปาล์มน้ำมัน แต่จากการสำรวจความคิดเห็นของนักลงทุนมาเลเซีย พบว่าปัญหาของมาเลเซียในการลงทุนในประเทศไทยคือ นักลงทุนมีความรู้เกี่ยวกับประเทศไทยน้อยมาก นักลงทุนไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับเป้าหมายหรือทิศทางที่ชัดเจนของอุตสาหกรรมนั้นๆของไทย ขั้นตอนการลงทุนในประเทศไทย รวมถึงการหาผู้ร่วมทุนที่มีศักยภาพ

ส่วนอุตสาหกรรมที่ไทยมีศักยภาพเข้าไปลงทุนในมาเลเซีย ได้แก่ ธุรกิจสินค้าเกษตรและอาหาร แปรรูปโดยเฉพาะสินค้าฮาลาล ธุรกิจภัตตาคารและร้านอาหารไทย ธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว การก่อสร้าง โดยเฉพาะปัจจุบันที่มีโครงการของรัฐจำนวนมาก รวมทั้งการเป็นส่วนหนึ่งใน Supply Chain ของอุตสาหกรรมในมาเลเซีย และธุรกิจอุตสาหกรรมกระดาษ โดยการนำเข้าวัตถุดิบมาสร้างมูลค่าเพิ่ม

7) ปัญหา/อุปสรรคของนักลงทุนไทย

1. ด้านแรงงาน จากการสำรวจ พบว่าแรงงานในมาเลเซียค่อนข้างหายาก ส่วนใหญ่เป็นแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น พม่า หรือบังกลาเทศ และด้วยเหตุที่มาเลเซียประกอบด้วยชนหลายเผ่าที่มีวัฒนธรรมแตกต่างกัน มีฝีมือและความตั้งใจในการเรียนรู้งานแตกต่างกันมาก และหากเป็นมุสลิมก็มีขีดจำกัดในการทำงานไม่ได้เต็มที่ เช่น ต้องพักละหมาดหรือเมื่อถึงเวลากลับบ้านก็จะกลับทันที อีกทั้งผู้ประกอบการไทยยังไม่คุ้นเคยกับสังคม และวัฒนธรรมของมาเลเซีย ขณะที่กฎหมายของมาเลเซียก็เอื้อประโยชน์ให้แรงงานค่อนข้างมาก การบริหารงานบุคคล จึงเป็นสิ่งท้าทายและต้องเข้าใจกฎหมายแรงงานอย่างดี การศึกษากฎหมาย การคัดเลือกผู้ร่วมทุนที่ดี และการเดินทางไปสำรวจดูทางการลงทุนด้วยตนเองเป็นเงื่อนไขจำเป็นสำหรับการลงทุนในต่างประเทศทั้งหมด รวมถึงในมาเลเซีย

2. การไม่ยอมให้ชาวต่างชาติถือกรรมสิทธิ์ที่ดิน ธุรกิจเกษตรจำเป็นต้องมีที่ดิน แต่นักธุรกิจต่างชาติไม่สามารถซื้อที่ดินได้ เพียงแต่ยอมให้เช่ากับรัฐบาลโดยตรงในระยะยาว 30-40 ปี อีกทั้งถูกจำกัดขนาดพื้นที่

และถูกกำหนดทำเลที่ตั้ง ปัจจุบัน นักธุรกิจได้แก้ปัญหาด้วยการทำ Contract Farming โดยตรงกับชาวบ้าน ซึ่งเป็นวิธีที่รัฐบาลสนับสนุน เนื่องจากถือว่าเป็นการส่งเสริมการจ้างงานชาวมาเลเซีย เช่น การทำฟาร์มสุกร เป็นต้น

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องพบว่าธุรกิจ SMEs มีความสำคัญต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและประเทศอื่น ๆ ในอาเซียนเป็นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากข้อมูลผลผลิตของธุรกิจ SMEs ต่อ GDP ประเทศไทย ในปี 2556 มีมูลค่าสูงถึง 4,454,939.6 ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 37 (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม 2557) ทั้งนี้ประเภทของธุรกิจ SMEs ที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ได้แก่ ธุรกิจอาหาร เครื่องจักรกล ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม บรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์พลาสติก และ อัญมณีและเครื่องประดับ ดังนั้นหากธุรกิจ SMEs ในระดับท้องถิ่นได้รับการพัฒนาที่ถูกต้องย่อมส่งผลต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจทั้งในระดับท้องถิ่นเองและระดับชาติด้วยเช่นกัน ในการศึกษาวิจัยมุ่งเน้นพัฒนา SMEs ในระดับท้องถิ่น โดยเฉพาะธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาลในจังหวัดสงขลา ซึ่งมีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจในพื้นที่จังหวัดสงขลา เพราะมีการค้าขายทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่เช่น ค่าขายกับรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย เป็นต้น

ทั้งนี้พบว่าในปี 2555 มูลค่าการค้าระหว่างไทยและมาเลเซีย สูงถึง 793,328 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปี 2554 ร้อยละ 5.8 โดยแบ่งเป็นการส่งออก 383,709.31 ล้านบาท และการนำเข้า 409,618.69 ล้านบาท สะท้อนให้เห็นถึงการขาดดุลการค้าของประเทศไทยต่อมาเลเซีย แต่หากพิจารณาเฉพาะดุลการค้าระหว่างประเทศไทยและมาเลเซีย ณ ด้านตรวจสินค้า ระหว่างจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ในปี 2555 พบว่ามีดุลการค้าเป็นแบบเกินดุลเป็นจำนวน 87,804.71 ล้านบาท (กรมการค้าต่างประเทศ 2555) แสดงให้เห็นถึงความได้เปรียบทางการค้าของผู้ประกอบการที่อยู่ในจังหวัดสงขลาต่อคู่ค้าในประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะผู้ประกอบการ SMEs ประเภทอาหารฮาลาล ซึ่งได้เปรียบในเรื่องของการผลิตวัตถุดิบของอาหารฮาลาล เช่นไก่สด เป็นต้น ในขณะที่มาเลเซียเองเน้นการผลิตและส่งออกสินค้าฮาลาล แบบแปรรูปมากกว่าไทย (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ 2557)

จากความแตกต่างด้านปัจจัยการผลิตและจุดมุ่งเน้นของผลิตภัณฑ์ที่ต่างกันของทั้งสองประเทศ ย่อมมีผลต่อต้นทุนการผลิตของธุรกิจแตกต่างกันด้วยเช่นกัน โดยเฉพาะเมื่อประเทศไทยและมาเลเซียต่างจำเป็นต้องเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปลายปี 2558 นี้ด้วยแล้ว ย่อมทำให้โครงสร้างของการผลิตสินค้าได้รับผลกระทบไปด้วย อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการเคลื่อนย้ายสินค้าและปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรี ตลอดจนแรงงานฝีมือที่ได้รับการอนุญาตให้เคลื่อนย้ายระหว่างประเทศอย่างเสรีด้วยเช่นกัน ปัจจัยเหล่านี้ล้วนส่งผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าด้วยกันทั้งสิ้นซึ่งอาจทำให้ต้นทุนการผลิตปรับตัวเพิ่มขึ้นหรือลดลง ขึ้นกับโครงสร้างต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการแต่ละราย ทั้งนี้จากงานวิจัยของ Grossman and Krueger (1991) ซึ่งศึกษาผลกระทบของการรวมตัวทางเศรษฐกิจของกลุ่มประเทศในอเมริกาเหนือ เพื่อเปิดเป็นเขตการค้าเสรี (North American Free Trade Area) หรือ ที่เรียกว่า NAFTA พบว่าการค้าเสรีส่งผลกระทบต่อภาคเศรษฐกิจหลัก ๆ สามด้านคือ 1) ผลกระทบเชิงขนาด (Scale effect) ซึ่งเป็นผลกระทบจากการขยายตัวของเศรษฐกิจอันเนื่องจากการขยายตัวในภาคการผลิตเพื่อตอบสนองต่อการค้าการลงทุนที่เพิ่มขึ้น 2) ผลกระทบเชิงการปรับ

องค์ประกอบการผลิต (Composition effect) อันเป็นผลจากการปรับการใช้ปัจจัยการผลิตที่สะท้อนต้นทุนต่ำลงของผู้ผลิต เนื่องจากการค้าเสรีทำให้เกิดการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตระหว่างประเทศคู่ค้า ทำให้ประเทศคู่ค้าได้ประโยชน์จากการใช้ปัจจัยการผลิตที่ถูกกลง และ 3) ผลกระทบเชิงเทคนิค ซึ่งเกิดจากการแลกเปลี่ยนหรือการเรียนรู้เทคโนโลยีที่เป็นประโยชน์ต่อภาคการผลิต จากประเทศคู่ค้า ส่งผลให้การผลิตมีต้นทุนที่ต่ำลงเพราะเทคโนโลยีการผลิตที่ทันสมัยทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นภายใต้ต้นทุนเท่าเดิม จากผลการศึกษาจึงสะท้อนให้เห็นถึงประโยชน์ของการค้าเสรีหรือการลดข้อจำกัดของการกีดกันการค้า ทั้งที่อยู่ในรูปของกำแพงภาษีและที่มิใช่กำแพงภาษี ซึ่งนอกจากจะส่งผลต่อขนาดการผลิตที่เพิ่มขึ้นแล้วยังทำให้โครงสร้างต้นทุนของผู้ผลิตปรับลดลงได้ เพราะผู้ผลิตสามารถเลือกใช้ปัจจัยการผลิตที่ราคาต่ำจากประเทศคู่ค้าได้

แต่หากผู้ประกอบการหรือกลุ่มธุรกิจโดยเฉพาะธุรกิจ SMEs สินค้าอาหารฮาลาลได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐที่ถูกต้องและตรงกับความต้องการแล้วย่อมจะนำไปสู่การพัฒนาในธุรกิจได้เป็นอย่างดี ดังจะเห็นได้จากการศึกษาของ Garcia (2009) ซึ่งศึกษาผลกระทบของการค้าระหว่างประเทศต่อธุรกิจ SMEs ในประเทศด้อยพัฒนากับประเทศคู่ค้าที่พัฒนาแล้วกรณีศึกษาการค้าของธุรกิจ SMEs ในประเทศเม็กซิโก กับกลุ่มประเทศยุโรป พบว่าโอกาสที่ธุรกิจ SMEs ในประเทศเม็กซิโก จะได้เปรียบจากการค้ากับกลุ่มประเทศยุโรปนั้น เป็นอิสระจากระดับของการเจริญเติบโตและการพัฒนาของประเทศ กล่าวอีกนัยหนึ่งคือแม้ว่าธุรกิจ SMEs ในประเทศเม็กซิโก จะมีระดับการพัฒนาที่ต่ำกว่าประเทศคู่ค้าอย่างยุโรป แต่ก็ยังสามารถได้เปรียบทางการค้ากับกลุ่มประเทศพัฒนาแล้วได้ แต่การที่ยังไม่สามารถได้เปรียบทางการค้าในปัจจุบัน ก็เพราะขาดการสนับสนุนและส่งเสริมโดยเฉพาะจากภาครัฐ ทำให้ ธุรกิจ SMEs ในประเทศเม็กซิโก ไม่มีความพร้อมต่อการทำการค้ากับต่างประเทศ เช่นขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการขนส่งสินค้า (Logistics) ขาดเงินทุนหรือเครดิตทางการค้า ขาดเทคโนโลยีที่ทันสมัย หรือขาดความรู้ความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันในกลุ่มประเทศยุโรป เป็นต้น

นอกจากนี้คุณลักษณะของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs เองก็มีผลต่อความพร้อมต่อการแข่งขันในตลาดโลกด้วยเช่นกัน ยกตัวอย่างเช่น ขนาดของธุรกิจ อายุของธุรกิจ จำนวนแรงงานฝีมือในธุรกิจ การแสดงความเป็นเจ้าของของธุรกิจ และตำแหน่งที่ตั้งของธุรกิจ เป็นต้น (Charoenrat, Havie, and Amornkitvikai, 2013) ซึ่งแตกต่างจากงานศึกษาของ Rachmania, Rakhmania และ Setyanningsih (2012) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศอินโดนีเซีย โดยพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดคือแรงจูงใจในการทำธุรกิจเช่นรายได้ การมีความยืดหยุ่นในการทำงาน การที่สามารถควบคุมเวลาทำงานได้เอง ความมั่นคงของครอบครัว และการมีส่วนร่วมของครอบครัว

ดังนั้นการพิจารณาแนวทางการพัฒนาธุรกิจ SMEs จึงจำเป็นต้องรู้และเข้าใจปัจจัยต่างๆที่ส่งผลต่อการแข่งขันทั้งในบริบทของตลาดในประเทศและต่างประเทศ ซึ่งสามารถจำแนกปัจจัยออกได้เป็น 2 ลักษณะคือ ปัจจัยภายนอก เช่นการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ระดับของเทคโนโลยีการผลิต นโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ เป็นต้น และปัจจัยภายใน เช่นความรู้ความเข้าใจตลาดสินค้าและบริการของตน ศักยภาพของผู้ประกอบการ และต้นทุนการผลิตสินค้า เป็นต้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้จึงมุ่งศึกษาทางด้านของศักยภาพทางการผลิตสินค้าผ่านทางการศึกษาต้นทุนการผลิตภายใต้การเปิดการค้าเสรีในประชาคมอาเซียน โดยเฉพาะในธุรกิจ SMEs

อาหารฮาลาล ประเภทไก่ โดยคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่าง ๆ ในประชาคมอาเซียน เช่น แรงงาน เทคโนโลยี กำแพงภาษี และ ข้อกีดกันทางการค้าร่วมด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

เนื่องจากการศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาให้เห็นถึงความได้เปรียบและเสียเปรียบทางการแข่งขันในตลาดสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ระหว่างผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ผ่านการวิเคราะห์ต้นทุนการผลิตสินค้าภายใต้การเปิดเสรีการค้าในประชาคมอาเซียน และการเปรียบเทียบปัจจัยด้านต้นทุนการผลิตที่สำคัญของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยดังลำดับต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มประชากรที่ทำการศึกษาในครั้งนี้คือ ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ซึ่งจากการสอบถามผู้เชี่ยวชาญและผู้ประกอบการในพื้นที่พบว่าจำนวนผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลในพื้นที่ดังกล่าวมีทั้งสิ้นโดยประมาณ 500 ราย ซึ่งเมื่อทำการคำนวณจำนวนกลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยด้วยวิธีคำนวณของทาโร ยามาเนะ ได้จำนวนตัวอย่างทั้งสิ้น 222.22 ราย ผู้วิจัยจึงปรับเพิ่มขนาดจำนวนตัวอย่างที่ศึกษาเป็น 240 ราย เพื่อให้สามารถวิเคราะห์ข้อมูลได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ดังแสดงรายละเอียดการคำนวณจำนวนตัวอย่างในสมการ 3.1 และ 3.2

$$n = \frac{N}{1+Ne^2} \quad (3.1)$$

โดยที่ n คือจำนวนตัวอย่างที่ศึกษา, N คือจำนวนประชากรที่ศึกษา และ e คือ ค่าความคลาดเคลื่อนที่ 5%

$$\text{เมื่อแทนค่าในสมการจะได้ว่า} \quad n = \frac{500}{1+500(0.0025)} = 222.22 \quad (3.2)$$

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากวิจัยฉบับนี้เป็นลักษณะของการวิจัยภาคสนามจึงเลือกใช้เครื่องมือวิจัยหลักเป็นแบบสอบถามในการเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยประกอบด้วยส่วนสำคัญหลัก 2 ส่วน คือ (1) ข้อมูลทางประชากรศาสตร์ของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ (2) ข้อมูลด้านต้นทุนการผลิตสินค้าทั้งในส่วนของต้นทุนคงที่ และ ต้นทุนผันแปร ทั้งนี้ในส่วนของ การวัดคุณภาพของเครื่องมือก่อนนำไปใช้จริง ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีจัดทำ การทดสอบแบบสอบถามเบื้องต้น โดยการนำไปใช้ในการเก็บข้อมูลจริงจากผู้ประกอบการ SMEs ประเภท อาหารฮาลาลในจังหวัดสตูล ประเทศไทย และรัฐเปอร์ริส ประเทศมาเลเซีย เนื่องจากมีสภาพทางภูมิศาสตร์ และการค้าใกล้เคียงกับพื้นที่ศึกษาจริง (จังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย) หลังจาก การทดสอบแบบสอบถามที่ออกแบบไว้แล้ว จึงนำผลการทดสอบมาปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อสร้างเป็น เครื่องมือที่มีคุณภาพและประสิทธิภาพก่อนนำไปใช้งานจริงต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเป็น 240 ตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยจึงกำหนดวิธีการสุ่มตัวอย่างโดยใช้เทคนิคการกำหนดโควตาควบคู่กับการสุ่มแบบบังเอิญ กล่าวคือ ผู้วิจัยได้กำหนดให้จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจ อาหารฮาลาลประเภทไก่ที่จะเป็นกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างผู้ที่อยู่ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และผู้ที่อยู่ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย มีสัดส่วนเท่ากันคือร้อยละ 50 ของจำนวนตัวอย่างทั้งหมดที่ต้องการจัดเก็บ เพื่อเป็นการกระจายกลุ่มข้อมูลให้ครอบคลุมทั้งสองพื้นที่ ดังนั้นจำนวนตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย จึงเป็น 120 ราย และ จำนวนตัวอย่างผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย 120 ราย ต่อมาผู้วิจัยจึงทำการสุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental sampling) ในแต่ละพื้นที่ตามจำนวนโควตา (Quota) ที่ได้กำหนดไว้

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การศึกษาครั้งนี้เน้นศึกษาทั้งส่วนของโครงสร้างต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ ของผู้ประกอบการ SMEs ทั้งที่อยู่ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ภายใต้การค้าเสรีในประชาคมอาเซียน ตลอดจนปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ ของผู้ประกอบการดังกล่าว อันจะนำไปสู่การวิเคราะห์ข้อได้เปรียบและเสียเปรียบของผู้ประกอบการทั้งสอง ในการแข่งขันทางการค้าระหว่างกัน ทั้งนี้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการศึกษา ผู้วิจัยจึงได้จัดแบ่งการวิเคราะห์และ เครื่องมือ ตลอดจนขั้นตอนการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

3.4.1 การวิเคราะห์ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs และ รูปแบบการค้าอาหารฮาลาล

สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs นั้น ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติพรรณนา โดยขึ้นอยู่กับความเหมาะสมของลักษณะข้อมูล เช่น ข้อมูล เพศ, ระดับการศึกษา, สถานภาพสมรส, สัญชาติ, รูปแบบองค์กรธุรกิจ สามารถอธิบายด้วย ความถี่ ร้อยละ สำหรับข้อมูล อายุ, รายได้, ประสบการณ์ สามารถอธิบายด้วย ค่าเฉลี่ย ค่ามากที่สุด และ ค่าน้อยสุด เป็นต้น

3.4.2 การวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs

ในส่วนของการวิเคราะห์โครงสร้างต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs นั้น ผู้วิจัยเลือกใช้สถิติพรรณนาประกอบด้วย ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด และ ค่าต่ำสุด ตลอดจนใช้สถิติอนุมาน เช่น t-test analysis เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนในแต่ละส่วนระหว่างผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ เพื่อให้เห็นถึงความแตกต่าง ๆ ของต้นทุนแต่ละประเภท ได้แก่ ต้นทุนรวม (Total cost) ต้นทุนคงที่ (Fixed cost) ต้นทุนผันแปร (Variable cost) ตลอดจน ต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงาน (Average cost per labor) เพื่อเปรียบเทียบต้นทุนที่เกิดขึ้นกับผู้ประกอบการระหว่างกลุ่มทั้งสองซึ่งอาจมีขนาดของการผลิตที่แตกต่างกัน ดังนั้นการเปรียบเทียบภาพของผู้ประกอบการผ่านการเปรียบเทียบต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานระหว่างกัน จึงช่วยแก้ปัญหาความแตกต่างของขนาดของธุรกิจ SMEs ทั้งสองกลุ่ม

ทั้งนี้ ต้นทุนรวม คิดคำนวณได้จาก ต้นทุนคงที่ เช่น การลงทุนในเครื่องจักรหรืออุปกรณ์การผลิต (Capital expenditure) ขนาดใหญ่ รวมกับต้นทุนผันแปร เช่น ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน (Labor cost) ค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบ (Material cost) และ ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินการ (Operation cost) ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการความสัมพันธ์ได้ดังนี้

$$\text{Total cost} = \text{Fixed cost} + \text{Variable cost} \quad (3.3)$$

$$\text{Fixed cost} = \text{Capital expenditure} \quad (3.4)$$

$$\text{Variable cost} = \text{Labor cost} + \text{Material cost} + \text{Operation cost} \quad (3.5)$$

เมื่อนำ สมการ 3.4 และ 3.5 แทนในสมการ 3.3 ก็จะได้ว่า

$$\text{Total cost} = \text{Capital expenditure} + \text{Labor cost} + \text{Material cost} + \text{Operation cost} \quad (3.6)$$

ทำการคำนวณต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานโดยการนำต้นทุนรวมที่ได้จากสมการที่ 3.6 หารด้วยจำนวนแรงงาน

$$\text{Average cost per labor} = \frac{\text{Total Cost}}{\text{Labors}} \quad (3.7)$$

3.4.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อระดับการค้าเสรีในประชาคมอาเซียนในความคิดของผู้ประกอบการ SMEs เนื่องจากการศึกษานี้ต้องการสะท้อนให้เห็นถึงความรู้ความเข้าใจด้านการกำจัดข้อกีดกันทางการค้า ทั้งที่อยู่ในรูปแบบของภาษีและมีใช้ภาษีในความคิดของผู้ประกอบการ ซึ่งอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อ ต้นทุนการผลิตสินค้า ดังนั้นจึงจำเป็นต้องศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยโดยเฉพาะปัจจัยทางประชากรศาสตร์ของผู้ประกอบการ เช่น เพศ ระดับการศึกษา อายุ และระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน ที่มีผลต่อระดับการค้าเสรีในประชาคมอาเซียนในความคิดของผู้ประกอบการ SMEs ทั้งนี้เนื่องจากปัจจัยอิสระดังกล่าวมีลักษณะของข้อมูลเชิงกลุ่ม ผู้วิจัยจึงเลือกใช้เทคนิคการทดสอบความแปรปรวน Oneway ANOVA เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัย

3.4.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่แช่เยลลี่ต่อแรงงานของผู้ประกอบการ SMEs

การวิเคราะห์ในส่วนของการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ ของธุรกิจ SMEs ที่อยู่ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ นั้นผู้วิจัยเลือกเครื่องมือทางสถิติที่สำคัญอย่างเช่น การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) เนื่องจากความสามารถในการวิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ของปัจจัย และขนาดของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่เป็นตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ซึ่งสามารถเขียนสมการแสดงลักษณะของความสัมพันธ์โดยทั่วไป ได้ดังในสมการที่ 3.7

$$Y_i = \beta_0 + \beta_1 X_1 + \beta_2 X_2 + \dots + \beta_n X_n + e_i \quad (3.8)$$

โดยที่

Y_i คือ ตัวแปรตาม (Dependent variable) ตัวที่ i โดยที่ $i=1, 2, \dots, n$

X_i คือ ตัวแปรต้น (Independent variable) ตัวที่ i โดยที่ $i=1, 2, \dots, n$

β_j คือ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Coefficient) ตัวที่ j โดยที่ $j=0, 1, 2, \dots, n$

e_i คือ ค่าความคลาดเคลื่อน ตัวที่ i โดยที่ $i=1, 2, \dots, n$

เมื่อทำการปรับสมการด้วยการแทนตัวแปรตาม (Y_i) และ ตัวแปรอิสระ (X_i) ด้วยตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ จึงสามารถเขียนเป็นสมการใหม่ได้ตามสมการที่ 3.8

$$\text{AvgCost/labor} = \beta_0 + \beta_1 \text{FTB} + \beta_2 \text{NTB} + \beta_3 \text{GovSupport} + \beta_4 \text{Logistics} + \beta_5 \text{ASEANknow} + \beta_6 \text{ExportExASEAN} + \beta_7 \text{ExportInASEAN} + e \quad (3.9)$$

โดยที่

AvgCost /labor คือ ต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงาน

FTB คือ ระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกำจัดข้อกีดกันทางภาษีในความคิดของผู้ประกอบการ

NTB คือ ระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกำจัดข้อกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีในความคิดของผู้ประกอบการ

GovSupport คือ ระดับการส่งเสริมจากรัฐ

Logistics คือ ระดับความสะดวกในการขนส่ง

ASEANknow คือ ระดับความรู้ความเข้าใจในอาเซียน

ExportExASEAN คือ สัดส่วนของสินค้าส่งออกสินค้าไปประเทศนอกกลุ่มอาเซียน

ExportInASEAN คือ สัดส่วนของสินค้าส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียน
 $\beta_1, \beta_2, \beta_3, \beta_4, \beta_5, \beta_6$ คือ ค่า ค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปร FTB, NTB, GovSupport, Logistics,
ASEANknow, ExportExASEAN, ExportInASEAN ตามลำดับ

บทที่ 4

ผลการวิจัย

สำหรับการศึกษาผลกระทบของการเปิดเสรีทางการค้าภายใต้ประชาคมอาเซียนต่อต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises) หรือที่เรียกสั้น ๆ ว่า SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย นั้นใช้แนวทางการวิเคราะห์ลักษณะของความสัมพันธ์ของระดับความเสรีทางการค้าในความคิดของผู้ประกอบการทั้งในส่วนของความเสรีที่เกิดจากการกำจัดข้อกีดกันทางภาษี และความเสรีที่เกิดจากการกำจัดข้อกีดกันที่ไม่ได้อยู่ในรูปของภาษี ที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตทั้งในส่วนของต้นทุนการผลิต โดยมีลำดับของการศึกษาและการวิเคราะห์ผลดังต่อไปนี้

- 4.1 ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs และรูปแบบการค้าอาหารฮาลาล
- 4.2 ลักษณะของต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
- 4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระดับความเสรีทางการค้าในความคิดของผู้ประกอบการ และปัจจัยคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย
- 4.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ทั้งที่เป็นสินค้าชิ้นกลางและชิ้นสุดท้าย
 - 4.4.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย จำแนกตามประเภทสินค้า ได้แก่ สินค้าชิ้นกลางและชิ้นสุดท้าย
 - 4.4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการ SMEs ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย จำแนกตามประเภทสินค้า ได้แก่ สินค้าชิ้นกลางและชิ้นสุดท้าย

4.1 ลักษณะโดยทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs และรูปแบบการค้าอาหารฮาลาล

ข้อมูลผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ทั้งที่ตั้งถิ่นฐานในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซียได้ถูกจัดเก็บโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือหลัก โดยนักวิจัยได้ทำการสุ่มเก็บข้อมูลจากผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย จำนวน 120 ราย และผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย จำนวน 120 รายเช่นกัน

ผลการศึกษาพบว่าผู้ประกอบการโดยรวมมีอายุเฉลี่ยประมาณ 44 ปี โดยผู้ประกอบการไทยในจังหวัดสงขลา มีอายุเฉลี่ยประมาณ 43 ปี ในขณะที่ผู้ประกอบการมาเลเซียในรัฐเคดาห์ อายุเฉลี่ยประมาณ 45 ปี ทั้งนี้ในส่วนของการรายได้ต่อเดือนพบว่าโดยทั่วไป ผู้ประกอบการในภาพรวมมีรายได้เฉลี่ยประมาณ 158,148 บาท/เดือน ทั้งนี้เมื่อพิจารณาเฉพาะจังหวัดสงขลาพบว่ามีรายได้เฉลี่ยประมาณ 71,323 บาท/เดือน ซึ่งถือว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ ที่มีรายได้เฉลี่ยโดยประมาณ 244,972 บาท/เดือน ทั้งนี้ใน

ส่วนของประสบการณ์การทำงานของผู้ประกอบการพบว่าโดยเฉลี่ยแล้วผู้ประกอบการทั้งในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์มีประสบการณ์การทำงานใกล้เคียงกันคือ 13 ปี โดยประมาณ

สำหรับข้อมูลทางประชากรศาสตร์อื่นๆ เช่น เพศ ระดับการศึกษา สถานภาพสมรส สัญชาติ และรูปแบบองค์กรธุรกิจ นั้น ได้จัดแสดงรายละเอียดไว้ในตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาล ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์

ข้อมูล	ประเภท	สงขลา		รัฐเคดาห์		รวม	
		ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ	ความถี่	ร้อยละ
เพศ	ชาย	32	26.67	79	65.83	111	46.25
	หญิง	88	73.33	41	34.17	129	53.75
	รวม	120	100	120	100	240	100
ระดับการศึกษา	น้อยกว่าประถมศึกษา	6	5	5	4.17	11	4.58
	ประถมศึกษา	55	45.83	39	32.5	94	39.17
	มัธยมศึกษา	35	29.17	54	45	89	37.08
	ปวช./ปวส./อนุปริญญา	12	10	20	16.67	32	13.33
	ปริญญาตรี	12	10	2	1.67	14	5.83
รวม	120	100	120	100	240	100	
สถานภาพสมรส	โสด	16	13.33	20	16.67	36	15
	สมรส/อยู่ด้วยกัน	93	77.5	93	77.5	186	77.5
	หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย	11	9.17	7	5.83	18	7.5
รวม	120	100	120	100	240	100	
สัญชาติ	ไทย	119	99.17	5	4.17	124	51.67
	มาเลเซีย	1	0.83	115	95.83	116	48.33
	รวม	120	100	120	100	240	100
รูปแบบองค์กรธุรกิจ	ธุรกิจเจ้าของคนเดียว	50	41.67	38	31.67	88	36.67
	ธุรกิจครอบครัว	70	58.33	82	68.33	152	63.33
	รวม	120	100	120	100	240	100

จากข้อมูลในตาราง 4 พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาลในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีสัดส่วนประมาณร้อยละ 73 ในขณะที่ในรัฐเคดาห์ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66 โดยประมาณ สำหรับด้านระดับการศึกษา ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา มีระดับการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา แตกต่างจากผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ มีระดับศึกษามัธยมศึกษา แต่เมื่อพิจารณาจำนวนผู้ประกอบการที่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี พบว่าผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา มีจำนวนถึง 12 ราย ซึ่งมากกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ที่มีเพียง 2 รายเท่านั้น ในด้านของสถานภาพสมรสพบว่าทั้งผู้ประกอบการที่อยู่ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ มีสถานภาพสมรสแบบสมรสแล้วหรือยังอยู่ด้วยกัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 78 เมื่อเทียบกับจำนวนผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาเองหรือในรัฐเคดาห์เอง นอกจากนี้ยังพบว่าผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาจำนวนมากกว่าร้อยละ 99 ถือเป็นสัญชาติไทย ในทำนองเดียวกันผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์มีสัญชาติมาเลเซียประมาณร้อยละ 96 ทั้งนี้ผู้ประกอบการทั้งสองยังดำเนินกิจการแบบธุรกิจครอบครัว มากกว่าแบบธุรกิจเจ้าของคนเดียว

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยของข้อมูลปัจจัยที่ใช้ในการผลิตของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่

ค่าใช้จ่ายเพื่อผลิตและจำหน่าย	ค่าเฉลี่ย		
	รวม	จังหวัดสงขลา	รัฐเคดาห์
ด้านวัสดุอุปกรณ์			
ค่าอุปกรณ์ขนาดใหญ่	17,040.99	24,797.92	9,284.06
ค่าวัสดุจัดเก็บสินค้า	11,397.43	10,022.17	12,772.69
ค่าอุปกรณ์ขนาดเล็ก	1,654.40	2,462.46	846.34
ด้านแรงงาน			
จำนวนลูกจ้างไทย	1.24	2.42	0.06
จำนวนลูกจ้างมาเลเซีย	1.24	-	2.48
ค่าแรงลูกจ้างไทย	4,967.57	9,565.83	11,079.00
ค่าแรงลูกจ้างมาเลเซีย	6,955.72	-	13,911.44
ด้านวัตถุดิบ			
ค่าวัตถุดิบไก่สด	128,479.10	114,246.70	142,711.50
ค่าวัตถุดิบไก่แช่แข็ง	31,390.22	13,108.33	49,672.11
ค่าวัตถุดิบไก่ปรุงรสสำเร็จ	3,299.90	1,508.33	5,091.47
ด้านการดำเนินการ			
ค่าน้ำ/ไฟ	996.94	1,075.33	918.54
ค่าเช่าร้าน/แผง	1,464.47	1,590.82	1,338.11
ค่าใช้จ่ายดำเนินการอื่น	566.03	767.78	364.28

ข้อมูลค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่เกิดขึ้นในแต่ละปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการผลิต เช่น ค่าใช้จ่ายด้านวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน ค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบ และค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินการ ซึ่งจัดแสดงไว้ในตาราง 5 สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาต้องเผชิญค่าใช้จ่ายสำหรับค่าอุปกรณ์ขนาดใหญ่ เช่น เครื่องต้ม เครื่องถอนขน ในระดับที่สูงกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ ในขณะที่ค่าวัสดุจัดเก็บ เช่น ลังแช่แข็ง หรือ ตู้แช่ ของผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา กลับมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ต่ำกว่าของรัฐเคดาห์อยู่ประมาณ 2,700 บาท/เดือน ในด้านของจำนวนลูกจ้างพบว่าทั้งผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์มีการจ้างงานลูกจ้างเฉลี่ย 2-3 คนต่อผู้ประกอบการ โดยในกรณีที่ผู้ประกอบการในสงขลาจะจ้างเฉพาะลูกจ้างไทยร้อยละ 100 ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์มีการจ้างลูกจ้างไทยบ้างแต่น้อย โดยมีประมาณทั้งสิ้น 4 รายที่มีการว่าจ้างลูกจ้างชาวไทย ทั้งนี้ยังพบว่าค่าจ้างแรงงานไทยที่ทำงานในสงขลามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 9,566 บาท/เดือน แต่หากทำงานในรัฐเคดาห์จะได้ค่าจ้างเฉลี่ยอยู่ที่ 11,079 บาท/เดือน ในส่วนของลูกจ้างชาวมาเลเซียที่ทำงานในรัฐเคดาห์จะได้ค่าจ้างเฉลี่ย 13,911 บาท/เดือน สะท้อนได้ว่าค่าจ้างของลูกจ้างชาวมาเลเซียสูงกว่าลูกจ้างไทยที่ทำงานในจังหวัดสงขลา กว่า 4,000 บาท/เดือน

ในด้านของค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบพบว่า ผู้ประกอบการในสงขลามีความได้เปรียบผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ในทุกปัจจัยวัตถุดิบ กล่าวคือผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลามีค่าใช้จ่ายสำหรับวัตถุดิบไก่สด ไก่แช่แข็ง ไก่ปรุงรสสำเร็จ ต่ำกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ โดยเฉพาะค่าใช้จ่ายสำหรับไก่แช่แข็ง ซึ่งพบว่าผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาที่ค่าใช้จ่ายต่ำกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ถึงกว่า 36,500 บาท/เดือน แต่

ขณะเดียวกันกลับพบว่าค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินการ ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลามีค่าใช้จ่ายที่สูงกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ทั้งในส่วนของค่าน้ำ/ไฟ ค่าเช่าร้าน/แผง และค่าใช้จ่ายดำเนินการอื่น ๆ เช่นกัน

ตาราง 6 จำนวนผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์จำแนกตามจำนวนลูกจ้าง

จำนวนลูกจ้าง	ผู้ประกอบการในสงขลา		ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
0	0	0.00	2	1.67
1	47	39.17	27	22.50
2	30	25.00	45	37.50
3	20	16.67	22	18.33
4	10	8.33	13	10.83
5	2	1.67	8	6.67
6	4	3.33	1	0.83
7	7	5.83	0	0.00
8	0	0.00	2	1.67
	120	100	120	100

ผลการศึกษายังพบว่ากลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาไม่มีการจ้างงานลูกจ้างชาวมาเลเซีย ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์จำนวน 4 รายยังคงมีการจ้างลูกจ้างไทยบ้าง จำแนกเป็นรายที่มีการจ้างลูกจ้างไทย 3 คน มี 1 ราย จ้าง 2 คน มี 1 ราย และจ้าง 1 คน มี 2 ราย ทั้งนี้เมื่อจำแนกจำนวนผู้ประกอบการตามจำนวนลูกจ้างที่มีในสถานประกอบการดังแสดงในตาราง 6 พบว่าผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาที่มีจำนวนลูกจ้าง 1 คนมีจำนวนสูงสุดคิดเป็นร้อยละ 39.17 และมีผู้ประกอบการจำนวน 7 รายที่จ้างลูกจ้างในสถานประกอบการสูงสุด 7 คน ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์จำนวนสูงถึง 45 ราย ที่มีการจ้างงานลูกจ้างในสถานประกอบการจำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และมีผู้ประกอบการจำนวน 2 รายที่มีการจ้างงานสูงสุด 8 คนต่อสถานประกอบการ สะท้อนให้เห็นถึงขนาดการจ้างงานของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ที่มีขนาดใหญ่กว่าผู้ประกอบการในสงขลา

4.2 ลักษณะของต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

ต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ประกอบด้วยต้นทุนการผลิตหลัก ๆ 2 ส่วน คือ ต้นทุนคงที่ซึ่งเป็นต้นทุนที่เกิดจากการลงทุนด้านอุปกรณ์การผลิตซึ่งไม่แปรผันตามปริมาณการผลิตในระยะสั้น กล่าวคือเป็นการลงทุนหรือค่าใช้จ่ายเพื่อการผลิตที่ไม่สามารถไปปรับเปลี่ยนได้ในช่วงระยะเวลาสั้นๆ ไม่ว่าผู้ประกอบการจะปรับเพิ่มหรือลดขนาดการผลิต เช่น การลงทุนในเครื่องจักร หรือ อุปกรณ์การผลิตขนาดใหญ่ สำหรับต้นทุนคงที่ในการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่นั้น จากการลงพื้นที่สำรวจการผลิตสินค้าผู้วิจัยได้กำหนดให้ การลงทุนในอุปกรณ์เครื่องตัดแต่งไก่และถอนขนไก่ เป็นต้นทุนประเภทคงที่ เนื่องจากเป็นอุปกรณ์ที่มีราคาสูงและไม่สามารถจัดหาจัดซื้อได้ในช่วงระยะเวลาอันสั้น

ต้นทุนการผลิตที่เกิดขึ้นในส่วนที่สองคือต้นทุนผันแปร ซึ่งเป็นต้นทุนที่สามารถปรับเปลี่ยนได้ในช่วงระยะเวลาสั้นขึ้นอยู่กับความต้องการปรับเปลี่ยนขนาดการผลิตของผู้ประกอบการ เช่น ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน

ที่ปรับสูงขึ้นจากการเพิ่มจำนวนแรงงานในกระบวนการผลิต เมื่อผู้ประกอบการต้องการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น ในช่วงระยะเวลาหนึ่งๆ ทั้งนี้ในกระบวนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ พบว่าต้นทุนผันแปรที่เกิดขึ้นสามารถจำแนกออกได้เป็น 3 ประเภทย่อย คือ ค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน ค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบ และ ค่าใช้จ่ายด้านการดำเนินการ ในส่วนของค่าใช้จ่ายด้านแรงงานนั้น จำแนกเป็นแรงงานชาวไทย แรงงานชาวมาเลเซีย และ แรงงานชาติอื่นๆ ส่วนค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบนั้น จำแนกเป็นค่าไก่สด (ตัว) ค่าไก่แช่แข็ง และ ค่าเครื่องเทศ สำหรับค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ ได้แก่ ค่าน้ำ/ค่าไฟ ค่าปฏิบัติการต่างๆ ทั้งนี้เมื่อนำค่าใช้จ่ายมารวมกันก็จะได้ค่าใช้จ่ายต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการ SMEs ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 โครงสร้างต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการ SMEs (บาท/เดือน)

Source	Variable	Min	Max	Mean
All_SMEs	Total Cost	13,394.97	3,010,963.00	196,607.10
	Average Cost/Labor	2,875.30	3,010,963.00	104,493.10
	1. Fixed Cost	4.17	12,628.79	338.59
	2. Variable Cost	13,254.00	3,010,900.00	196,268.50
	2.1 Labor Cost	523.20	470,880.00	30,072.03
	2.2 Material Cost	1,046.00	3,000,000.00	163,169.20
	2.3 Operation Cost	40.00	32,438.40	3,027.43
Thai_SMEs	Total Cost	13,633.33	3,010,963.00	157,128.60
	Average Cost/Labor	3,448.57	3,010,963.00	96,871.92
	1. Fixed Cost	4.17	12,628.79	399.64
	2. Variable Cost	13,550.00	3,010,900.00	156,728.90
	2.1 Labor Cost	4,500.00	441,000.00	24,431.67
	2.2 Material Cost	1,100.00	3,000,000.00	128,863.30
	2.2 Operation Cost	50.00	27,000.00	3,433.93
Malay_SMEs	Total Cost	13,394.97	2,025,995.00	236,085.60
	Average Cost/Labor	2,875.30	675,331.70	112,114.30
	1. Fixed Cost	7.27	2,882.44	277.53
	2. Variable Cost	13,254.00	2,025,656.00	235,808.00
	2.1 Labor Cost	523.20	470,880.00	35,712.39
	2.2 Material Cost	1,046.00	1,988,160.00	197,475.00
	2.3 Operation Cost	40.00	32,438.40	2,620.93

จากผลการสำรวจข้อมูลต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ในตาราง 7 พบว่าผู้ประกอบการโดยภาพรวมแล้ว มีต้นทุนการผลิตรวมเฉลี่ยอยู่ที่ 196,607 บาท/เดือน ซึ่งจำแนกเป็นต้นทุนคงที่เฉลี่ย 339 บาท/เดือน และต้นทุนผันแปรเฉลี่ยจำนวน 196,268 บาท/เดือน สะท้อนให้เห็นว่าในกระบวนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของธุรกิจ SMEs นั้น มีค่าใช้จ่ายหลักคือต้นทุนผันแปร ซึ่งสูงกว่าต้นทุนคงที่มาก ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายละเอียดของต้นทุนผันแปรที่เกิดขึ้น พบว่าเกิดจากค่าใช้จ่ายด้านวัตถุดิบการผลิตเป็นหลัก โดยมีจำนวนสูงถึง 163,169 บาท/เดือน รองลงมาคือค่าใช้จ่ายด้านแรงงาน ซึ่งมีจำนวน 30,072 บาท/เดือน และ ค่าดำเนินการ 3,027 บาท/เดือน ตามลำดับ

สำหรับต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs เฉพาะที่อยู่ในจังหวัดสงขลานั้น พบว่ามี ต้นทุนรวมเฉลี่ย จำนวน 157,129 บาท/เดือน ในขณะที่ต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ในรัฐเคดาห์มีจำนวน 236,085 บาท/เดือน สะท้อนให้เห็นว่าผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลามีความได้เปรียบด้านต้นทุนต่ำกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ โดยเฉพาะความได้เปรียบในด้านของค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวกับแรงงานและวัตถุดิบ ซึ่งพบว่าประเทศไทยมีค่าจ้างแรงงานที่ต่ำกว่าประเทศมาเลเซีย อีกทั้งราคาวัตถุดิบสำหรับการผลิตก็ถูกกว่าในประเทศมาเลเซีย ทำให้เมื่อรวมค่าใช้จ่ายด้าน

ต้นทุนผันแปรแล้วพบว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลามีต้นทุนผันแปรต่ำกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ โดยประมาณ 80,000 บาท

ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดการเหลื่อมล้ำของข้อมูลจากขนาดการผลิตที่ต่างกันระหว่างผู้ประกอบการ ผู้วิจัยจึงพิจารณาเปรียบเทียบต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการทั้งสองร่วมด้วย โดยพบว่า ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลามีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานต่อเดือนเท่ากับ 96,871.92 บาท/เดือน ซึ่งน้อยกว่าของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์อยู่ถึง 15,242.38 บาท/เดือน สะท้อนให้เห็นว่าเมื่อเทียบต้นทุนที่เกิดขึ้นต่อการจ้างงานหนึ่งคนผู้ประกอบการในสงขลายังคงความได้เปรียบด้านต้นทุนต่ำกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ ซึ่งเป็นผลมาจากค่าจ้างแรงงานไทยและค่าวัตถุดิบหลักในการผลิตของไทยที่ต่ำกว่าในประเทศมาเลเซีย

อย่างไรก็ดีแม้ว่าประเทศไทยจะได้เปรียบในเชิงของต้นทุนผันแปรที่ต่ำกว่าประเทศมาเลเซีย แต่ในส่วน ของต้นทุนคงที่พบว่า ประเทศไทยกลับมีต้นทุนคงที่เฉลี่ยสูงกว่าประเทศมาเลเซีย โดยประมาณ 122 บาท ซึ่ง แม้ว่าจะไม่สูงมากแต่หากมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้ว ย่อมสะท้อนได้ว่าหากประเทศไทย ต้องการพัฒนารูปแบบการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ จากแบบที่เน้นแรงงานเป็นหลัก (Labor-Intensive) เป็นการผลิตที่ใช้เครื่องจักรเป็นหลัก (Capital-Intensive) ย่อมเสียเปรียบต่อประเทศมาเลเซีย เนื่องจากประเทศมาเลเซียมีค่าใช้จ่ายด้านเทคโนโลยี หรือ เครื่องจักรการผลิตมีราคาต่ำกว่าของประเทศไทย ดังนั้น เพื่อเป็นการตรวจสอบความแตกต่างดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้ทดสอบความแตกต่างของต้นทุนค่าใช้จ่าย ทั้งต้นทุน รวม ต้นทุนคงที่ และ ต้นทุนผันแปร เปรียบเทียบระหว่างต้นทุนของประเทศไทยและมาเลเซีย ที่ระดับ นัยสำคัญ 0.05 ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 8

ตาราง 8 เปรียบเทียบต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลของผู้ประกอบการ SMEs ในสงขลาและรัฐเคดาห์

Group	Mean	Std. Err.	Std. Dev.	Ha: diff < 0 Pr(T < t)	Ha: diff != 0 Pr(T > t)	Ha: diff > 0 Pr(T > t)
Total Cost						
Thailand	157128.6	27027.39	296070.2	0.0157*	0.0314*	0.9843
Malaysia	236085.6	24485.65	268226.9			
diff	-78957	36469.54				
Average Cost / Labor						
Thailand	96871.92	25675.53	281261.4	0.2907	0.5815	0.7093
Malaysia	112114.30	10160.84	111306.4			
diff	-15242.33	27612.96				
Fixed Cost						
Thailand	399.6366	107.5789	1178.468	0.8593	0.2814	0.1407
Malaysia	277.5349	34.91994	382.5288			
diff	122.1017	113.1045				
Variable Cost						
Thailand	156728.9	27027.05	296066.5	0.0156*	0.0311*	0.9844
Malaysia	235808	24481.64	268183			
diff	-79079.1	36466.59				

หมายเหตุ * คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการทดสอบค่าเฉลี่ยของต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ เปรียบเทียบระหว่างของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา และในรัฐเคดาห์ประเทศมาเลเซีย ในตาราง 8 พบว่าต้นทุนรวมเฉลี่ยและต้นทุนผันแปรเฉลี่ยของผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาต่ำกว่าต้นทุนรวมเฉลี่ย และต้นทุนผันแปรเฉลี่ยของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่หากพิจารณาต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานเปรียบเทียบระหว่างผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่มพบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ในส่วนของต้นทุนคงที่ซึ่งเกิดจากค่าใช้จ่ายในอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีขนาดใหญ่ของผู้ประกอบการทั้งสองพบว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นกัน สะท้อนให้เห็นว่าขนาดของการผลิตที่แตกต่างกันส่งผลต่อความได้เปรียบและเสียเปรียบด้านต้นทุนต่ำของผู้ประกอบการในสงขลาและรัฐเคดาห์ เพราะหากเปรียบเทียบโดยภาพรวมแล้วผู้ประกอบการในสงขลามีความได้เปรียบในส่วนของต้นทุนรวมที่ต่ำกว่าแต่หากเปรียบเทียบต้นทุนต่อแรงงานพบว่าไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะต้นทุนผันแปรที่มีค่าใช้จ่ายแตกต่างกันนั้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ of ต้นทุนผันแปรที่มีต่อการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลของผู้ประกอบการ SMEs ซึ่งในที่นี้ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลามีความได้เปรียบเนื่องจากการมีต้นทุนดังกล่าวต่ำกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ อย่างไรก็ตามหากในอนาคตภาครัฐต้องการส่งเสริมการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ให้เป็นอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ขึ้น ซึ่งต้องมีการลงทุนด้านเครื่องจักรและเทคโนโลยีการผลิตเพิ่มมากขึ้น จำเป็นต้องแก้ปัญหาข้อเสียเปรียบของประเทศไทยในเรื่องค่าใช้จ่ายสำหรับต้นทุนคงที่ที่สูงกว่าประเทศมาเลเซีย

4.3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยระดับความสำเร็จทางการค้าในความคิดของผู้ประกอบการ และ ปัจจัยคุณลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย

ระดับความสำเร็จทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนในที่นี้วัดจากความคิดของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ผ่านทางแบบสอบถามด้วยการระบุระดับของความสำเร็จทางการค้าที่ผู้ประกอบการคิด ซึ่งมีทั้งสิ้น 5 ระดับคือ ระดับ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และ น้อยที่สุด ซึ่งคำถามในแบบสอบถามได้แบ่งแยกลักษณะของความสำเร็จทางการค้าออกเป็น 2 แบบคือ แบบสำเร็จทางการค้าอันเนื่องจากการลดภาษีนำเข้าส่งออกระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน (TFB) และ แบบสำเร็จทางการค้าอันเนื่องจากการลดข้อจำกัดต่างๆ นอกเหนือจากรูปแบบของภาษีนำเข้าส่งออกระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น การกำจัดข้อกำหนดมาตรฐานสินค้า การกำจัดโควตาสินค้า เป็นต้น (NTB)

ทั้งนี้ระดับความสำเร็จทางการค้าทั้งสองประเภทที่ผู้ประกอบการระบุมานั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากหลายปัจจัย ผู้วิจัยจึงได้วิเคราะห์ลักษณะความสัมพันธ์ของระดับความสำเร็จทางการค้าในทัศนะของผู้ประกอบการ SMEs กับ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ของผู้ประกอบการ ได้แก่ เพศ (SEX) ระดับการศึกษา (EDU) ช่วงอายุ (AGE) และ ระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน (ASEAN Knowledge) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ความแปรปรวน Oneway ANOVA ดังมีรายละเอียดแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์และระดับความสำเร็จทางการค้าในความคิดของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์

ALL SMEs		
	TFB (Prob > F)	NTB (Prob > F)
SEX	0.172	0.220
EDU	0.001*	0.258
AGE	0.580	0.849
ASEAN Knowledge	0.000*	0.001*
Thai SMEs		
	TFB (Prob > F)	NTB (Prob > F)
SEX	0.526	0.524
EDU	0.002*	0.239
AGE	0.354	0.733
ASEAN Knowledge	0.000*	0.037*
Malaysian SMEs		
	TFB (Prob > F)	NTB (Prob > F)
SEX	0.088**	0.067**
EDU	0.362	0.658
AGE	0.593	0.893
ASEAN Knowledge	0.021*	0.019*

หมายเหตุ * และ ** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

ผลการทดสอบความแปรปรวนพบว่า โดยทั่วไปแล้วระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนของผู้ประกอบการ SMEs มีผลต่อทัศนคติเรื่องระดับความสำเร็จทางการค้าทั้งในส่วนของการค้าด้านภาษี (TFB) และ ไม่ใช่ภาษี (NTB) ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับกรณีแยกพิจารณาความสัมพันธ์เฉพาะกลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา และ กลุ่มผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ นอกจากนี้ปัจจัยด้านระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนของผู้ประกอบการ SMEs แล้ว ยังพบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่มีผลต่อระดับความสำเร็จทางการค้าเกิดจากการกำจัดข้อกีดกันทางภาษีในความคิดของผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา กล่าวคือผู้ที่มีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะรู้สึกว่าการค้าอันเนื่องจากการกำจัดภาษีเพิ่มขึ้นด้วย

นอกจากนี้ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านเพศของผู้ประกอบการ และระดับความสำเร็จทางการค้าในความคิดของผู้ประกอบการ ยังพบว่าโดยทั่วไปแล้วเพศไม่มีผลต่อระดับความสำเร็จทางการค้า ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ยกเว้นผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ ซึ่งพบว่าเพศมีผลต่อระดับความสำเร็จทางการค้าในความคิดของผู้ประกอบการ ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 ทั้งในส่วนของการค้าด้านภาษี และ ไม่ใช่ภาษี

โดยภาพรวมสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยทางประชากรศาสตร์ของผู้ประกอบการ SMEs อาหารฮาลาล ประเภทไก่ที่มีผลระดับความสำเร็จทางการค้าในความคิดของผู้ประกอบการ คือปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน กล่าวคือผู้ประกอบการที่มีความรู้เกี่ยวกับอาเซียนเป็นอย่างดีจะเข้าใจและทราบว่า การค้าในอาเซียนมีความเสรีมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ปัจจัยด้านระดับการศึกษาก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่สำคัญและมีบทบาท

ต่อความรู้ความเข้าใจด้านความเสรีทางการค้าโดยเฉพาะความเสรีอันเนื่องมาจากการกำจัดข้อกีดกันทางการค้าที่มาในรูปแบบของกำแพงภาษี

4.4 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์นั้น ผู้วิจัยเลือกใช้เครื่องมือทางสถิติ คือการวิเคราะห์ถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) โดยมีตัวแปรตามคือต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงาน และมีตัวแปรอิสระคือระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกำจัดข้อกีดกันทางภาษีในความคิดของผู้ประกอบการ (TFB) ระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกำจัดข้อกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีในความคิดของผู้ประกอบการ (NTB) ระดับการสนับสนุนจากภาครัฐ (GovSupport) ระดับความสะดวกด้านขนส่ง (Logistics) ระดับความรู้และเข้าใจอาเซียน (ASEANknow) สัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศนอกกลุ่มอาเซียน (ExportExASEAN) สัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียน (ExportInASEAN)

ทั้งนี้จากการศึกษาของ คมวิทย์ ศิริธร (2558) พบว่าผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ มีการเลือกประเภทสินค้าที่ผลิตเป็นหลักแตกต่างกันระหว่างสินค้าชั้นกลาง เช่น ไก่สด ไก่ชิ้นตัดแต่ง และสินค้าชั้นสุดท้าย เช่น ไก่ปรุงรส ไก่แช่แข็ง โดยผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา มีการมุ่งเน้นผลิตสินค้าประเภทชั้นกลางเป็นหลัก ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์มีการผลิตสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้ายด้วย ดังนั้นการพิจารณาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ในการศึกษานี้จึงแยกพิจารณาความสัมพันธ์ตามกลุ่มผู้ประกอบการและกลุ่มประเภทสินค้าที่ผลิตอันได้แก่ กลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาที่ผลิตสินค้าชั้นกลาง กลุ่มผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาที่ผลิตสินค้าชั้นสุดท้าย กลุ่มผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ที่ผลิตสินค้าชั้นกลาง และกลุ่มผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ที่ผลิตสินค้าชั้นสุดท้าย ซึ่งสามารถเขียนเป็นสมการความสัมพันธ์ของต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานได้ดังนี้

$$\text{AvgCost}_{ij} = f(\text{TFB}_{ij}, \text{NTB}_{ij}, \text{GovSupport}_{ij}, \text{Logistics}_{ij}, \text{ASEANknow}_{ij}, \text{ExportExASEAN}_{ij}, \text{ExportInASEAN}_{ij})$$

โดยที่ i คือ กลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่

ซึ่งถ้า $i = 1$ หมายถึงอยู่ในจังหวัด สงขลา แต่ถ้า $i = 2$ หมายถึงอยู่ในรัฐเคดาห์

j คือ ประเภทสินค้าที่ผลิตเป็นหลัก ซึ่งถ้า $j = 1$ หมายถึงเป็นประเภทสินค้าชั้นกลาง

แต่ถ้า $j = 2$ หมายถึงเป็นประเภทสินค้าชั้นสุดท้าย

เมื่อทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยดังกล่าวในภาพรวม โดยจำแนกเฉพาะผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้ายด้วยเครื่องมือการวิเคราะห์ถดถอยพหุ พบว่าในกลุ่มของผู้ประกอบการธุรกิจอาหารฮาลาลประเภทไก่ที่ผลิตและจำหน่ายสินค้าในระดับที่เป็นสินค้าชั้นกลางเป็นหลัก ให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านการส่งออกที่ระดับนัยสำคัญ 0.01 โดยหากมีการส่งออกสินค้าไปในประเทศนอกกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้น จะทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น กล่าวคือหากมีสัดส่วนการส่งออกไปยังกลุ่มประเทศนอกอาเซียนเพิ่มขึ้น 1

หน่วย จะทำให้ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานเพิ่มขึ้น 2078.5 บาท/เดือน ในขณะที่ปัจจัยอื่น ๆ เช่น ระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกำจัดข้อกีดกันทางภาษีในความคิดของผู้ประกอบการ ระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกำจัดข้อกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีในความคิดของผู้ประกอบการ ระดับการสนับสนุนจากภาครัฐ ระดับความสะดวกด้านขนส่ง ระดับความรู้และเข้าใจอาเซียน และสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียน กลับไม่ส่งผลต่อปัจจัยต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงาน ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 10

ตาราง 10 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการ SMEs เฉพาะที่มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าหลักประเภทสินค้าชั้นกลาง

AVG/Labor	Coef.	Std. Err.	t	P> t
TFB	-17155.39	23691.69	-0.72	0.470
NTB	21415.62	24454.10	0.88	0.382
GovSupport	1631.243	19556.05	0.08	0.934
Logistics	7426.98	18512.04	0.40	0.689
ASEANknow	18676.76	17360.31	1.08	0.283
ExportExASEAN	2078.05	1082.422	1.92	0.056**
ExportInASEAN	-1198.37	1628.232	-0.74	0.463
Constant	-26861.04	121998.8	-0.22	0.826

Prob > F = 0.4675

R-squared = 0.0344

Adj R-squared = -0.0017

หมายเหตุ ** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10

ในส่วนของกลุ่มผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าชั้นสุดท้ายเป็นหลัก พบว่าปัจจัยด้านการกำจัดข้อกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษี (NTB) และปัจจัยสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียนมีผลกระทบต่อต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงาน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยหากมีการกำจัดข้อกีดกันทางการค้าที่มีใช้ภาษีเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานลดลงโดยประมาณ 41,440 บาท/เดือน ซึ่งถือว่าต้นทุนลดลงอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้ประกอบการโดยรวมมักหันไปผลิตสินค้าประเภทชั้นกลางเพิ่มขึ้นและลดการผลิตสินค้าชั้นสุดท้ายลง ส่งผลให้ค่าใช้จ่ายในการผลิตสินค้าชั้นสุดท้ายลดลงอย่างเห็นได้ชัด ขณะเดียวกันหากสัดส่วนการส่งออกสินค้าชั้นสุดท้ายไปยังประเทศในกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานเพิ่มขึ้นประมาณ 5140 บาท/เดือน ซึ่งเป็นไปตามหลักคิดทฤษฎีการผลิตในระยะสั้น (ชยันต์ ต้นดิวิศาการ, 2552) ซึ่งกล่าวไว้ว่าเมื่อผู้ผลิตต้องการขยายขนาดการผลิตในระยะสั้นผู้ผลิตสามารถเพิ่มปัจจัยผันแปร เช่น แรงงาน หรือวัตถุดิบในการผลิตได้ จึงส่งผลให้ต้นทุนการผลิตระยะสั้นเพิ่มขึ้นตามไปด้วย ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาในตาราง 11

ตาราง 11 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการ SMEs เฉพาะที่มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าหลักประเภทสินค้าชั้นสุดท้าย

AVG/Labor	Coef.	Std. Err.	t	P> t
TFB	24712.08	16507.12	1.50	0.143
NTB	-41439.64	18973.07	-2.18	0.035*

GovSupport	8036.205	11019.07	0.73	0.470
Logistics	-8307.925	11733.46	-0.71	0.483
ASEANknow	-2284.123	12596.32	-0.18	0.857
ExportExASEAN	-555.0431	796.3955	-0.70	0.490
ExportInASEAN	5138.72	1950.997	2.63	0.012*
Constant	111297.5	78438.94	1.42	0.164

Prob > F = 0.1479

R-squared = 0.2396

Adj R-squared = 0.0958

หมายเหตุ * คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากผลการศึกษาลักษณะความสัมพันธ์ข้างต้นเป็นการวิเคราะห์ที่ในภาพรวมของผู้ประกอบการ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ ซึ่งอาจมีความแตกต่างในรายละเอียดระหว่างผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา และผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ ดังนั้นผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตแยกกรณีผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ดังแสดงรายละเอียดในหัวข้อ 4.4.1 และ 4.4.2 ตามลำดับ

4.4.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย จำแนกตามประเภทสินค้าชั้นกลางและขั้นสุดท้าย

ผลการศึกษาพบว่าระดับความเสรีทางการค้าอันเนื่องมาจากการกำจัดกำแพงภาษี (TFB) และไม่ใช่กำแพงภาษี (NTB) ไม่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการในสงขลาที่มีการผลิตสินค้าชั้นกลางเป็นหลัก ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สำหรับปัจจัยอื่นๆ นั้นพบว่าระดับการสนับสนุนจากภาครัฐ ระดับความสะดวกด้านขนส่ง ระดับความรู้และเข้าใจอาเซียน และสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียน ต่างไม่มีผลต่อต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงาน ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ด้วยเช่นกัน ยกเว้นปัจจัยสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศนอกกลุ่มอาเซียนที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาที่ผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลาง ที่ระดับนัยสำคัญ 0.10 โดยพบว่าหากสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศนอกกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานเพิ่มขึ้น 3,040 บาท/เดือน ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (2557) ที่พบว่าธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลของประเทศไทยมีการมุ่งเน้นส่งออกสินค้าไปประเทศในนอกกลุ่มอาเซียนมากกว่าประเทศในกลุ่มอาเซียนด้วยกัน ดังนั้นเมื่อสัดส่วนการส่งออกสินค้าโดยเฉพาะสินค้าชั้นกลางไปประเทศนอกกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้นจึงทำให้ผู้ผลิตเพิ่มกำลังการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น นำไปสู่ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นตามมา ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 12

ขณะเดียวกันผลการศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ขั้นสุดท้ายในจังหวัดสงขลา กลับสะท้อนว่าไม่มีปัจจัยที่พิจารณาใดเลยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตรวมเฉลี่ยต่อแรงงาน ณ ระดับนัยสำคัญที่ 0.05 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ในจังหวัดสงขลา มุ่งเน้นผลิตสินค้าประเภทชั้นกลางและจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก (คมวิทย์ ศิริธร, 2558) ดังนั้นปัจจัยที่พิจารณาจึงไม่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานสำหรับการผลิตสินค้าขั้นสุดท้ายดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 12 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลางเฉลี่ยต่อแรงงานของ SMEs ในจังหวัดสงขลา

AVG/Labor	Coef.	Std.Err.	t	P> t
TFB	-10157.1	39844	-0.25	0.799
NTB	10068.29	42150.38	0.24	0.812
GovSupport	3684.581	34257.67	0.11	0.915
Logistics	30188.16	35675.73	0.85	0.400
ASEANknow	7587.866	31075.4	0.24	0.808
ExportExASEAN	3040.286	1654.569	1.84	0.069**
ExportInASEAN	-4541.68	5246.512	-0.87	0.389
Constant	-68206.8	207308.6	-0.33	0.743

Prob > F = 0.6531 R-squared = 0.0511 Adj R-squared = -0.0196

หมายเหตุ ** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.10

ตาราง 13 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นสุดท้ายเฉลี่ยต่อแรงงานของ SMEs ในจังหวัดสงขลา

AVG/Labor	Coef.	Std.Err.	t	P> t
TFB	31502.52	27170.01	1.16	0.273
NTB	-38624.8	28658.24	-1.35	0.207
GovSupport	-1304.02	18627.96	-0.07	0.946
Logistics	-9272.93	30778.22	-0.3	0.769
ASEANknow	-11140.5	22442.67	-0.5	0.630
ExportExASEAN	-1203.93	2033.135	-0.59	0.567
ExportInASEAN	425.9022	3553.355	0.12	0.907
Constant	145703.6	190702.2	0.76	0.462

Prob > F = 0.6005 R-squared = 0.3610 Adj R-squared = -0.0862

ประเด็นสำคัญของผลการศึกษานี้คือ รูปแบบการค้าของผู้ประกอบการไทยโดยเฉพาะในจังหวัดสงขลา มุ่งเน้นการผลิตและจำหน่ายในประเทศ แม้ว่าผู้ประกอบการบางส่วนจะมีการส่งออกไปยังต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศนอกกลุ่มอาเซียนบ้าง (กระทรวงพาณิชย์, 2559) เช่น ประเทศแถบยุโรป ญี่ปุ่น เนเธอร์แลนด์ ทำให้ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานที่สำคัญคือ ปัจจัยด้านสัดส่วนการส่งออกสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลางไปประเทศนอกกลุ่มอาเซียนเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษากลุ่มส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ (2557) ที่พบว่าผู้ประกอบการไทยมักเน้นการผลิตสินค้าในเชิงสินค้าวัตถุดิบ เช่น ไก่สด เนื่องจากตลาดสินค้าหลักคือผู้บริโภคในประเทศ แตกต่างจากผู้ประกอบการในต่างประเทศ เช่น มาเลเซียที่มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีการผลิตสินค้าทั้งแบบชั้นกลางและชั้นสุดท้าย ตลอดจนผลักดันให้มีการส่งออกในกลุ่มประเทศอาเซียนด้วย ดังนั้นผลการศึกษาค้นคว้าความสัมพันธ์ของปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์จึงมีความแตกต่างจากผู้ประกอบการในสงขลา ดังจะเห็นได้จากผลการศึกษาในลำดับถัดไป

4.4.2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย จำแนกตามประเภทสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้าย

สำหรับผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลางของผู้ประกอบการ SMEs ในรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย พบว่าระดับความเสรีทางการค้าอันเนื่องมาจากการกำจัดกำแพงภาษี (TFB) ไม่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 แต่ปัจจัยระดับความเสรีทางการค้าอันเนื่องมาจากการกำจัดกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่กำแพงภาษี (NTB) กลับมีผลต่อต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการที่ผลิตสินค้าชั้นกลาง ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือหากระดับความเสรีทางการค้าจากการกำจัดกีดกันที่มีใช้ภาษีในความคิดของผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น 1 หน่วย ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลางเฉลี่ยต่อแรงงานเพิ่มขึ้นประมาณ 35,000 บาท/เดือน ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ส่วนใหญ่ยังคงมีการผลิตสินค้าในลักษณะของสินค้าชั้นกลาง แม้ว่าบางส่วนจะเริ่มพัฒนาผลิตภัณฑ์เป็นสินค้าชั้นสุดท้ายแล้วก็ตาม ดังนั้นเมื่อพบว่าความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกำจัดกีดกันทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มขึ้นย่อมส่งผลให้ผู้ประกอบการทำการผลิตสินค้าเพิ่มขึ้น นำไปสู่ต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้นด้วย

ในส่วนของปัจจัยอื่น ๆ เช่น ระดับการสนับสนุนจากภาครัฐ ระดับความสะดวกด้านขนส่ง สัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียน และสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่าไม่มีผลต่อต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงาน ยกเว้นปัจจัยด้านระดับความรู้ความเข้าใจอาเซียนซึ่งที่มีผลต่อต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงาน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ในทิศทางเดียวกัน สะท้อนได้ว่าหากผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มขึ้นก็จะทำให้ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานในระยะสั้นเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน เนื่องจากเมื่อผู้ประกอบการมีความรู้ความเข้าใจอาเซียนดีย่อมเป็นการส่งเสริมให้สามารถขยายตลาดการค้าไปในประเทศกลุ่มอาเซียนมากขึ้นซึ่งทำให้สามารถผลิตและจำหน่ายได้มากขึ้น จึงเป็นผลให้ต้นทุนเพิ่มขึ้นได้ในระยะสั้นจากการเพิ่มปัจจัยการผลิตนั่นเอง โดยในกรณีนี้พบว่าหากผู้ประกอบการอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลางในรัฐเคดาห์มีความรู้ความเข้าใจในอาเซียนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานเพิ่มขึ้นประมาณ 38,000 บาท/เดือน ซึ่งนับว่าค่อนข้างมีผลกระทบต่อต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานเป็นอย่างมาก ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 14 ทั้งนี้ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์จึงควรให้ความสำคัญต่อการเพิ่มทักษะความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน ซึ่งสอดคล้องตามแนวนโยบายครีมาเลเซียสู่ครัวเวเอเชียของประเทศมาเลเซีย (ไพรัช วัชรพันธุ์ และ คณะ, 2550)

ตาราง 14 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลางเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการ SMEs ในรัฐเคดาห์

AVG/Labor	Coef.	Std.Err.	t	P> t
TFB	-21857.1	19974.34	-1.09	0.277
NTB	35017.94	19161.66	1.83	0.071**
GovSupport	5132.963	15547.64	0.33	0.742
Logistics	-13656.9	13211.39	-1.03	0.304
ASEANknow	38165.14	13562.12	2.81	0.006*
ExportExASEAN	-778.655	1077.824	-0.72	0.472

ExportlnASEAN	-522.289	913.3212	-0.57	0.569
Constant	-12581	109371.6	-0.12	0.909
Prob > F = 0.0799		R-squared = 0.1351		Adj R-squared = 0.0639

หมายเหตุ * และ ** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

ตาราง 15 ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นสุดท้ายเฉลี่ยต่อแรงงานของ SMEs ในรัฐเคดาห์

AVG/Labor	Coef.	Std.Err.	t	P> t
TFB	15698.09	23720.22	0.66	0.516
NTB	-47907.7	28248.02	-1.7	0.100**
GovSupport	5914.686	13855.95	0.43	0.674
Logistics	-7390.42	12261.37	-0.6	0.554
ASEANknow	-6938.2	16582.44	-0.42	0.680
ExportExASEAN	303.347	889.3071	0.34	0.737
ExportlnASEAN	7709.634	2609.991	2.95	0.008*
Constant	160505.1	89112.22	1.8	0.088**
Prob > F = 0.0356		R-squared = 0.5068		Adj R-squared = 0.3251

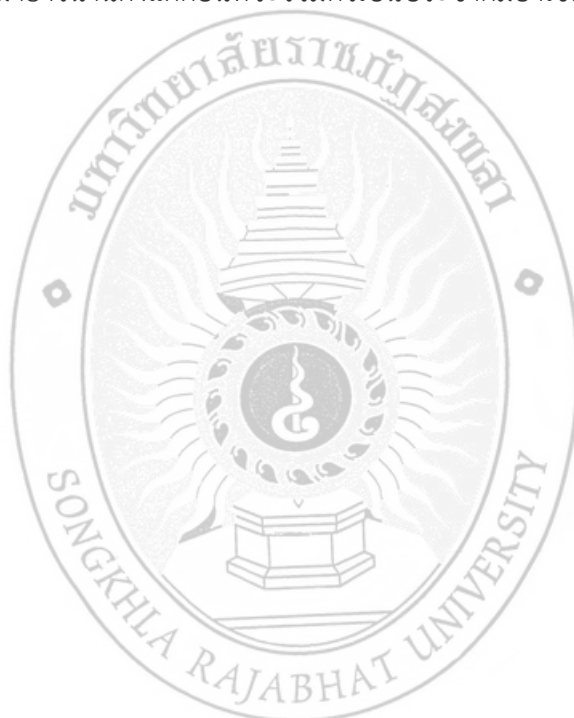
หมายเหตุ * และ ** คือ มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และ 0.10 ตามลำดับ

ขณะที่ปัจจัยด้านระดับการค้าเสรีจากการกำจัดข้อกีดกันการค้าที่มีใช้ภายในภูมิภาคมีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ชั้นกลางเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ในทิศทางเดียวกัน แต่กลับมีผลตรงข้ามกับต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานสำหรับการผลิตสินค้าประเภทชั้นสุดท้าย ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10 ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการส่วนใหญ่ยังคงผลิตสินค้าชั้นกลางเป็นหลัก ดังนั้นเมื่อข้อกีดกันการค้าที่มีใช้ภายในภูมิภาคยอมส่งผลให้ผู้ประกอบการหันมาเพิ่มกำลังการผลิตสินค้าชั้นกลางแทนการผลิตสินค้าชั้นสุดท้าย ดังนั้นต้นทุนการผลิตสินค้าชั้นสุดท้ายเฉลี่ยต่อแรงงานจึงลดลง โดยในที่นี้พบว่าหากระดับความเสรีทางการค้าที่เกิดจากการกำจัดข้อกีดกันที่มีใช้ภายในภูมิภาคเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ต้นทุนการผลิตสินค้าชั้นสุดท้ายเฉลี่ยต่อแรงงานลดลงประมาณ 48,000 บาท/เดือน

นอกจากนี้ตาราง 15 ยังแสดงให้เห็นว่าปัจจัยด้านสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียนมีผลต่อต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานสำหรับการผลิตสินค้าชั้นสุดท้ายของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ในทิศทางเดียวกัน กล่าวคือหากผู้ประกอบการมีสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียนเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานเพิ่มขึ้นประมาณ 7,700 บาท/เดือน เนื่องจากประเทศมาเลเซียมีการวางตลาดเป้าหมายสำคัญคือประเทศในกลุ่มอาเซียน ดังนั้นผู้ประกอบการจึงเน้นการผลิตและจำหน่ายสินค้าให้กับประเทศในกลุ่มประเทศอาเซียนมากกว่าประเทศนอกกลุ่มนั่นเอง

จากผลการศึกษาส่วนของความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่เฉลี่ยต่อแรงงาน อันได้แก่ ปัจจัยระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกำจัดข้อกีดกันทางภาษีในความคิดของผู้ประกอบการ ปัจจัยระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกำจัดข้อกีดกันที่มีใช้ภายในความคิดของผู้ประกอบการ ปัจจัยระดับการสนับสนุนจากภาครัฐ ปัจจัยระดับความสะดวกด้านขนส่ง ปัจจัยระดับความรู้และเข้าใจอาเซียน ปัจจัยสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศนอกกลุ่มอาเซียน และปัจจัย

สัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียน โดยจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการในจังหวัด สงขลาและรัฐเคดาห์ และ กลุ่มผลิตภัณฑ์หลักที่ผลิตและจำหน่าย อันได้แก่ สินค้าชั้นกลาง เช่น ไก่สด ไก่ชิ้น ตัดแต่ง และสินค้าชั้นสุดท้าย เช่น ไก่ปรุงรส ไก่แช่แข็งพบว่าปัจจัยระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการ ก่อจัดซื้อกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีในความคิดของผู้ประกอบการมีผลต่อต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการใน รัฐเคดาห์ แต่ไม่มีผลต่อผู้ประกอบการในสงขลาทั้งในส่วนของการผลิตสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้าย ทั้งนี้อาจ เนื่องมาจากจุดมุ่งเน้นตลาดการค้าที่แตกต่างกันระหว่างสองกลุ่ม โดยผู้ประกอบการธุรกิจอาหารฮาลาลไทยมี การเน้นผลิตและจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก แต่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ให้ความสำคัญกับตลาดทั้งในและ นอกประเทศโดยเฉพาะประเทศในกลุ่มอาเซียน (กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ, 2557) ดังนั้นระดับความ เสรีทางการค้าอันเกิดจากการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีในความคิดของผู้ประกอบการจึงมีบทบาทที่สำคัญต่อ ผลให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงาน ในขณะที่ระดับความเสรีทางการค้าอันเกิดจากการกีดกันทางภาษีใน ความคิดของผู้ประกอบการกลับไม่มีบทบาทมากนัก เนื่องจากการดำเนินนโยบายการค้าเสรีโดยการกีดกัน กีดกันทางภาษีนั้นได้ดำเนินมายาวนานตั้งแต่ก่อนที่จะรวมตัวเป็นประชาคมอาเซียนนั่นเอง

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้มุ่งวิเคราะห์ความได้เปรียบเสียเปรียบของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาล ประเภทไก่ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และรัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ภายใต้การค้าเสรีในประชาคมอาเซียน โดยศึกษาความสัมพันธ์ของต้นทุนการผลิตสินค้าที่เกิดขึ้นต่อเดือนและปัจจัยที่เกี่ยวข้อง เช่น ความเสรีทางการค้าทั้งที่เกิดจากการกำจัดกำแพงภาษี และการกำจัดข้อกีดกันการค้าในรูปแบบที่มีใช้ภาษีในความคิดของผู้ประกอบการ ระดับการสนับสนุนจากภาครัฐ ระดับความสะดวกด้านขนส่ง ระดับความรู้และเข้าใจอาเซียน สัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศนอกกลุ่มอาเซียน และสัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียน ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตัวอย่างจำนวน 240 ตัวอย่าง แบ่งเป็นข้อมูลที่ได้จากผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ในจังหวัดสงขลาจำนวน 120 ตัวอย่าง และจากรัฐเคดาห์จำนวน 120 ตัวอย่าง พบว่าผู้ประกอบการส่วนใหญ่ในจังหวัดสงขลาเป็นเพศหญิง ในขณะที่ในรัฐเคดาห์ เป็นเพศชาย โดยทั่วไปมีระดับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่วนใหญ่สมรสแล้วหรืออยู่ด้วยกัน ทั้งนี้รูปแบบธุรกิจของผู้ประกอบการทั้งในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ต่างมีรูปแบบเป็นธุรกิจครอบครัว รองลงมาคือรูปแบบธุรกิจคนเดียว ในส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อเดือนพบว่าผู้ประกอบการในสงขลา มีรายได้เฉลี่ย 71,323 บาท/เดือน ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์มีรายได้เฉลี่ย 244,972 บาท/เดือน ซึ่งสูงกว่าของผู้ประกอบการในสงขลาประมาณกว่า 3 เท่า

ในส่วนของการศึกษาต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs นั้น พบว่าผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา มีต้นทุนรวมเฉลี่ยเท่ากับ 157,128.60 บาท/เดือน ซึ่งต่ำกว่าต้นทุนรวมเฉลี่ยของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ที่สูงถึง 236,085.60 บาท/เดือน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เป็นผลมาจากการที่ต้นทุนผันแปรในไทยต่ำกว่าต้นทุนผันแปรในรัฐเคดาห์โดยประมาณ 79,000 บาท/เดือน แม้ว่าต้นทุนคงที่ของไทยจะสูงกว่าต้นทุนคงที่ของมาเลเซียเพียง 122 บาท/เดือน สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของต้นทุนผันแปรในกระบวนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ในธุรกิจ SMEs ซึ่งเน้นการใช้แรงงานและวัตถุดิบในการผลิตเป็นหลัก โดยเฉพาะในประเทศไทยเองซึ่งมุ่งเน้นการผลิตสินค้าชั้นกลางเป็นหลัก (คมวิทย์ ศิริธร, 2558) ดังนั้นจึงไม่นิยมนำเครื่องจักรมาใช้ในกระบวนการผลิต ทำให้ต้นทุนผันแปรมีบทบาทสำคัญกว่าต้นทุนคงที่ แต่หากพิจารณาด้านรายได้ต่อเดือนของผู้ประกอบการ SMEs รวมด้วยแล้ว กลับพบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์สูงกว่าผู้ประกอบการในสงขลา ถึงกว่า 3 เท่าตัว สะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ในการสร้างรายได้จากสินค้า ทั้งนี้เนื่องจากผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์มุ่งผลิตสินค้าทั้งในระดับสินค้าชั้นกลางและสินค้าชั้นสุดท้าย ตลอดจนจัดจำหน่ายสินค้าทั้งภายในและภายนอกประเทศ (คมวิทย์ ศิริธร, 2558) ทำให้สามารถสร้างมูลค่าสินค้าได้สูงกว่าผู้ประกอบการในสงขลาที่มุ่งเน้นผลิตสินค้าชั้นกลางและจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก

นอกจากนี้ผลการศึกษาความสัมพันธ์ของต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงาน และปัจจัยด้านความเสรีทางการค้าทั้งจากการกำจัดกำแพงภาษีและมิใช่ภาษี ระดับการสนับสนุนจากภาครัฐ ระดับความสะดวกด้านขนส่ง ระดับความรู้และเข้าใจอาเซียน และ สัดส่วนการส่งออกสินค้าไปประเทศในและนอกกลุ่มอาเซียนของผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่ม พบว่าปัจจัยด้านความเสรีทางการค้าทั้งจากการกำจัดกำแพงภาษี ไม่ส่งผลต่อต้นทุน

การผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs ทั้งในสงขลาและรัฐเคดาห์ ณ ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5 แต่ปัจจัยด้านความเสรีทางการค้าจากการกำจัดข้อกีดกันที่มีใช้กำแพงภาษี กลับมีผลกระทบต่อต้นทุนรวมเฉลี่ยต่อแรงงานเฉพาะของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ทั้งที่ผลิตสินค้าชั้นกลางและชั้นสุดท้ายเป็นหลัก แต่ไม่พบความสัมพันธ์นี้ในกลุ่มของผู้ประกอบการในสงขลา ณ ระดับนัยสำคัญ 0.10

ทั้งนี้เมื่อสอบถามกับผู้ประกอบการพบว่าเนื่องมาจากสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ เป็นสินค้าบริโภคที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐสำหรับธุรกิจ SMEs ให้ซื้อขายสินค้าระหว่างพรมแดนได้อย่างเสรีโดยมีการกำจัดอัตราภาษีสินค้าเข้า (Tariff barrier elimination) ตั้งแต่ก่อนเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2559) ดังนั้นการเปิดเสรีทางการค้าภายใต้ประชาคมอาเซียนจึงไม่ส่งผลกระทบต่อการค้าขายสินค้าดังกล่าวมากนัก ซึ่งต่างจากการกำจัดข้อกีดกันการค้าที่มีใช้รูปแบบของภาษี (Non-tariff barrier elimination) ที่เกิดขึ้นอย่างชัดเจนในช่วงที่มีการก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน จึงทำให้ผลการศึกษาพบว่าเฉพาะปัจจัยด้านการเปิดเสรีการค้าจากการกำจัดข้อกีดกันที่มีใช้กำแพงภาษีในประชาคมอาเซียนส่งผลกระทบต่อต้นทุนการผลิตสินค้า เนื่องจากการส่งเสริมให้มีการผลิตและจำหน่ายสินค้าเพื่อการส่งออกมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ที่ได้รับประโยชน์จากนโยบายนี้เพราะมีจุดมุ่งหมายการผลิตและจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ในขณะที่ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลากลับมุ่งจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก

การศึกษานี้ยังตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้เกี่ยวกับความเสรีทางการค้าในประชาคมอาเซียนของผู้ประกอบการ SMEs กับปัจจัยทางประชากรศาสตร์ โดยพบว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษามีผลต่อการรับรู้เกี่ยวกับความเสรีทางการค้าในประชาคมอาเซียนของผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา โดยเฉพาะการรับรู้ด้านความเสรีที่เกิดจากการกำจัดกำแพงภาษี ในขณะที่ปัจจัยระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนของผู้ประกอบการส่งผลให้ผู้ประกอบการทั้งในจังหวัดสงขลาและในรัฐเคดาห์รับรู้ว่าการเข้าสู่อาเซียนทำให้เกิดการกำจัดข้อกีดกันการค้าทั้งที่อยู่ในรูปแบบกำแพงภาษีและมีใช้กำแพงภาษี กล่าวโดยสรุปคือผู้ประกอบการที่มีระดับการศึกษาสูงขึ้น และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียนเพิ่มขึ้น ทำให้สามารถรับรู้ได้ว่าการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนมีผลให้เกิดเสรีทางการค้ามากขึ้น

ทั้งนี้จากข้อมูลการจ้างงานยังพบว่าในกลุ่มของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ส่วนใหญ่มีลูกจ้าง 2 คนในสถานประกอบการ ในขณะที่ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาส่วนใหญ่มีลูกจ้างเพียง 1 คน อีกทั้งค่าแรงของลูกจ้างชาวมาเลเซียมีอัตราที่สูงกว่าค่าแรงชาวไทย นอกจากนี้ยังพบว่าค่าใช้จ่ายด้านต้นทุนการผลิตส่วนใหญ่ของผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่มมาจากการจ้างงานและการซื้อวัตถุดิบ สะท้อนให้เห็นว่าการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการทั้งในสงขลาและรัฐเคดาห์ยังคงเป็นลักษณะของการผลิตที่เน้นการใช้แรงงานเป็นหลัก (labor-intensive production) ซึ่งในระยะยาวแล้วหากภาครัฐต้องการสนับสนุนให้มีการผลิตเพื่อส่งออกมากขึ้นก็อาจเป็นอุปสรรคได้เนื่องจากต้นทุนจะสูงขึ้นจากการเพิ่มค่าแรงและค่าวัตถุดิบที่อาจสูงขึ้นในอนาคต ดังนั้นการสนับสนุนให้มีการนำเทคโนโลยีหรือเครื่องจักรกลการผลิตเข้ามาช่วยจึงเป็นเรื่องที่ภาครัฐควรให้ความสนใจและสนับสนุนต่อไป โดยเฉพาะกับผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาที่พบว่ามีค่าใช้จ่ายด้านค่าเครื่องจักร อุปกรณ์การผลิตที่สูงกว่าผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์

สำหรับปัจจัยด้านสัดส่วนการส่งออกนั้นพบว่าเมื่อสัดส่วนการส่งออกสินค้าชั้นกลางไปกลุ่มประเทศนอกอาเซียนของผู้ประกอบการในสงขลาสูงขึ้น ทำให้ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานปรับสูงขึ้น ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์จะมีต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานสูงขึ้นเมื่อมีสัดส่วนการส่งออกสินค้าชั้นสุดท้ายไปกลุ่มประเทศในอาเซียนสูงขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงความแตกต่าง ทางเป้าหมายการค้าของผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่ม กล่าวคือกลุ่มของผู้ประกอบการในสงขลามุ่งเน้นการผลิตสินค้าชั้นกลาง โดยตลาดที่มีการส่งออกมุ่งเน้นประเทศนอกกลุ่มอาเซียน ดังนั้นจึงอาจไม่ได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนเท่าที่ควร

ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ แม้ว่าผลิตสินค้าที่เป็นสินค้าชิ้นกลางส่วนใหญ่แต่ก็ยังมีการผลิตสินค้าขั้นสุดท้ายร่วมด้วย โดยมุ่งเน้นส่งออกไปยังกลุ่มประเทศในอาเซียนตามนโยบาย ครีวมาเลเซียสู่ครัวเอเชีย (ไพรัช วัชรพันธุ์ และ คณะ, 2550) จึงนับได้ว่าการเข้าร่วมประชาคมอาเซียนในครั้งนี้อย่อมส่งผลดีต่อธุรกิจอาหารฮาลาลประเภทไก่ของมาเลเซีย โดยเฉพาะประโยชน์ที่ได้จากการกำจัดข้อกีดกันทางการค้าที่มีใฆาซี ซึ่งทำให้มียอดการจำหน่ายสินค้าไปประเทศในกลุ่มสมาชิกเพิ่มขึ้น แม้ว่าจะทำให้ต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานเพิ่มขึ้นในระยะสั้น แต่ก็ทำให้รายได้โดยเฉพาะรายได้ที่เกิดจากการจำหน่ายสินค้าประเภทขั้นสุดท้ายซึ่งมีมูลค่าสูงกว่าสินค้าชิ้นกลางเพิ่มขึ้นด้วยเช่นกัน

5.2 อภิปรายผลวิจัย

จากผลการวิจัยข้างต้นสะท้อนให้เห็นว่าปัจจัยด้านต้นทุนผันแปรมีบทบาทสำคัญอย่างมากต่อภาระค่าใช้จ่ายเพื่อการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ทั้งในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ ซึ่งเป็นผลมาจากการจัดรูปแบบกระบวนการผลิตแบบเน้นแรงงานเป็นหลัก (Labor-intensive production) ทำให้เมื่อต้องการเพิ่มกำลังการผลิตในระยะสั้น ผู้ประกอบการจึงเน้นเพิ่มกำลังคนและวัตถุดิบ แทนการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และด้วยการที่ราคาค่าจ้างแรงงานและค่าวัตถุดิบในการผลิตของไทยถูกกว่าในมาเลเซีย ทำให้ผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลาเกิดความได้เปรียบด้านต้นทุนต่ำเมื่อเทียบกับผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ แต่หากพิจารณาด้านรายได้ของผู้ประกอบการร่วมด้วยพบว่าศักยภาพในการสร้างรายได้จากสินค้าของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์สูงกว่าผู้ประกอบการในสงขลา โดยเฉพาะเมื่อเปรียบเทียบสัดส่วนของรายได้เฉลี่ยต่อต้นทุนเฉลี่ย ของผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่มแล้วจะเห็นว่าจำนวนผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ที่มีค่าสัดส่วนดังกล่าวเกินหนึ่ง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือมีรายได้มากกว่าต้นทุนที่จ่าย มีจำนวนมากกว่าจำนวนผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา มาก ทั้งนี้เกิดจากจุดมุ่งเน้นด้านการผลิตและจำหน่ายสินค้าของทั้งสองกลุ่มที่แตกต่างกัน โดยผู้ประกอบการในสงขลามุ่งเน้นการผลิตเพียงสินค้าชิ้นกลาง และจัดจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์มีการผลิตทั้งสินค้าชิ้นกลางและขั้นสุดท้าย ตลอดจนจัดจำหน่ายสินค้าทั้งในและนอกประเทศ (สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม, 2555 และ คมวิทย์ ศิริธร, 2558) จึงทำให้รายได้ที่เกิดขึ้นมีมูลค่าสูงกว่าของผู้ประกอบการในสงขลา

นอกจากนี้แม้ว่าการที่สินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ที่ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งสองประเทศโดยการงดเว้นภาษีการค้าก่อนการเข้าสู่ประชาคมอาเซียนนั้น ทำให้ปัจจัยด้านการเปิดการค้าเสรีโดยเฉพาะจากการกำจัดข้อกีดกันในรูปแบบภาษีในประชาคมอาเซียน มิได้ส่งผลต่อต้นทุนการผลิตเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการทั้งสองกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่ผลการศึกษาค้นพบว่าปัจจัยด้านการเปิดการค้าเสรีจากการกำจัดข้อกีดกันในรูปแบบที่มีใฆาซีในประชาคมอาเซียนกลับมีผลต่อต้นทุนเฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ เนื่องจากผู้ประกอบการมีการจำหน่ายสินค้าให้กับประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนด้วยซึ่งแตกต่างจากผู้ประกอบการในสงขลาที่มุ่งเน้นผลิตและจำหน่ายในประเทศเป็นหลัก แม้ว่าผู้ประกอบการบางรายที่มีการส่งออกบ้างแต่กลับเน้นส่งออกไปยังประเทศนอกกลุ่มสมาชิกอาเซียน ดังนั้นจึงอาจเป็นข้อเสียเปรียบของผู้ประกอบการ SMEs ไทยโดยเฉพาะในจังหวัดสงขลา เมื่อเทียบกับผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์ ที่ไม่สามารถได้รับประโยชน์จากการเปิดเสรีทางการค้าในกลุ่มประเทศสมาชิกเท่าที่ควร ในขณะที่ผู้ประกอบการในรัฐเคดาห์กลับสามารถผลิตเพื่อส่งออกได้มากขึ้น จากการกำหนดกลุ่มเป้าหมายการค้าเป็นประเทศในกลุ่มสมาชิกอาเซียนและประเภทสินค้าที่เป็นแบบขั้นสุดท้ายซึ่งสามารถสร้างมูลค่าการค้าได้มากกว่าสินค้าชิ้นกลาง

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากการศึกษาผลกระทบจากการค้าเสรีในประชาคมอาเซียนต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ ตลอดจนลักษณะความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อต้นทุนการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ เฉลี่ยต่อแรงงานของผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ในจังหวัดสงขลาและรัฐเคดาห์ในครั้งนี สามารถสรุปเพื่อนำไปสู่การนำเสนอในเชิงนโยบายได้ดังนี้

1) นอกจากการส่งเสริมการค้าในธุรกิจอาหารฮาลาลด้วยการกำจัดข้อกีดกันทางการค้าทั้งที่อยู่ในรูปแบบกำแพงภาษีและมีใช้กำแพงภาษีแล้ว ภาครัฐหรือผู้ดำเนินนโยบายที่เกี่ยวข้อง ควรส่งเสริมให้ธุรกิจ SMEs ในพื้นที่จังหวัดสงขลาขยายตลาดจากการเน้นจำหน่ายเฉพาะในประเทศเป็นหลัก เป็นจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ โดยอาจจัดหาแหล่งตลาดใหม่ในประเทศสมาชิกอาเซียน เช่น อินโดนีเซีย ซึ่งมีประชากรที่นับถือศาสนาอิสลามเป็นจำนวนมาก จะช่วยให้ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs อาหารฮาลาลประเภทไก่ ได้รับประโยชน์จากการค้าเสรีที่เกิดจากการกำจัดข้อกีดกันที่มีใช้ภาษีเพิ่มขึ้น

2) จากการที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบประเทศมาเลเซียด้านต้นทุนการผลิตอาหารฮาลาลประเภทไก่ เนื่องจากค่าจ้างแรงงานและค่าวัตถุดิบการผลิตที่ถูกกว่า แต่กลับสร้างรายได้จากการจำหน่ายสินค้า ได้น้อยกว่าประเทศมาเลเซีย ดังนั้นภาครัฐจึงควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าร่วมด้วย โดยการพัฒนาสินค้าที่มีลักษณะเป็นสินค้าขั้นสุดท้าย เช่น ไก่ปรุงรสสำเร็จ ไก่ชิ้นแช่แข็ง ซึ่งมีมูลค่าสินค้าสูงกว่าสินค้าขั้นกลาง พร้อมกับการรักษาความได้เปรียบด้านต้นทุนต่ำไว้ จึงจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถแข่งขันในตลาดสากลได้

3) ในอนาคตหากต้องการขยายการผลิตสินค้าอาหารฮาลาลประเภทไก่ของผู้ประกอบการ SMEs จำเป็นต้องปรับรูปแบบการผลิตจากการผลิตที่เน้นเพียงแรงงานเป็นหลัก (Labor-intensive production) เป็นการผลิตที่ใช้ทั้งแรงงานและเครื่องจักรในการผลิต แต่เนื่องจากในปัจจุบันยังพบว่าต้นทุนคงที่ซึ่งเกิดจากค่าใช้จ่ายด้านเครื่องจักรอุปกรณ์การผลิตของไทยยังคงมีค่าสูงกว่าประเทศมาเลเซีย จึงอาจเป็นข้อเสียเปรียบได้ หากต้องมีการขยายกำลังการผลิต ดังนั้นภาครัฐอาจต้องเข้ามาสนับสนุนผู้ประกอบการในส่วนนี้ เช่น การอุดหนุนการลงทุนด้านเครื่องจักรการผลิต หรือการส่งเสริมด้านเทคโนโลยีการผลิตต่าง ๆ เป็นต้น

ทั้งนี้หากภาครัฐหรือผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายได้ดำเนินการตามแนวทางดังกล่าวแล้ว ในระยะยาวผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ไทยก็จะเริ่มปรับเปลี่ยนทิศทางการผลิตแบบสินค้าขั้นต้นและขั้นกลาง เป็นมุ่งเน้นสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนการจัดจำหน่ายสินค้าทั้งตลาดในประเทศและต่างประเทศซึ่งจะนำไปสู่การสร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นตามมา ผู้ประกอบการก็จะสามารถแข่งขันในเวทีสากลได้อย่างยั่งยืนต่อไป

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยต่อไป

ในการศึกษาครั้งนี้ มีข้อจำกัด ทั้งในด้านระยะเวลาดำเนินการวิจัย ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่ตรงกับช่วงของเศรษฐกิจทั้งของประเทศไทยและเศรษฐกิจโลกชะลอตัว มีผลให้ผู้ประกอบการธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาล ทั้งในประเทศไทยและประเทศมาเลเซียเอง ประสบภาวะปัญหาขาดทุนและปิดกิจการลงเป็นจำนวนมาก ทำให้การเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทำได้ลำบาก เนื่องจำนวนของผู้ประกอบการมีน้อย และ

กระจายในหลายพื้นที่ ตลอดจนข้อจำกัดด้านประเภทของสินค้าฮาลาล ที่มีความหลากหลาย นอกจากสินค้าที่เป็นอาหาร ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป อาจต่อยอดงานวิจัยชิ้นนี้ โดยการขยายขอบเขตประเภทสินค้าฮาลาล ที่ต้องการศึกษา ครอบคลุมประเภทสินค้าที่เป็นอาหาร และ ที่ไม่ใช่อาหาร ในช่วงที่เศรษฐกิจอยู่ในภาวะปกติ ซึ่งจะช่วยให้เกิดการขยายขอบเขตองค์ความรู้ ด้านการพัฒนาศักยภาพธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย เพื่อความได้เปรียบในการแข่งขันในเวทีสากล เช่น การแข่งขันในตลาดอาเซียนต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมการค้าต่างประเทศ. (2006). *สถานการณ์การค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย ปี 2556* (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2558 จาก <http://bts.dft.go.th/btsc/index.php/situationelse/situationmalaysia>.
- กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ. (2557). *ข้อมูลอุตสาหกรรมฮาลาล* (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2558 จาก http://ditp.go.th/contents_attach/86032/86032.doc.
- กระทรวงพาณิชย์. (2559). *สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย*. สืบค้นเมื่อ 10 กันยายน 2559, จาก <http://www2.ops3.moc.go.th/>
- คมวิทย์ ศิริจร. (2558). *การศึกษาโครงสร้างการค้าของผู้ประกอบการธุรกิจอาหารฮาลาลขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) เปรียบเทียบระหว่างผู้ประกอบการในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย และ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย (รายงานการวิจัย)*. คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.
- ชยันต์ ตันติวิสตากการ. (2552). *เศรษฐศาสตร์จุลภาค: ทฤษฎีและการประยุกต์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เดช กาญจนางกูร. (2539). *จุลเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น*. กรุงเทพฯ. โอเดียนสโตร์.
- นัสยา ขุนทอง. (2556). *การศึกษาการค้าชายแดนไทย – มาเลเซีย ผ่านด้านศุลกากรสะเดา อาเภอสะเดา และ ด้านศุลกากรป่าดงเบงชาร์อาเภอสะเดา จังหวัดสงขลา*. บทความวิชาการ. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ไพรัช วัชรพันธุ์ และคณะ. (2550). *แนวทางการพัฒนาตลาดอาหารฮาลาลเพื่อการส่งออกของประเทศไทย* (ออนไลน์). สืบค้นเมื่อ 28 กุมภาพันธ์ 2558 จาก www.deepsouthwatch.org/documents/research00.doc
- สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม. (2554). *รายงานการศึกษาขั้นสุดท้าย (Final Report) บทวิเคราะห์ผลกระทบของประชคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อผู้ประกอบการ SMEs ในสาขาที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย (High Impact Sectors)*. โครงการศึกษาผลกระทบของประชคมเศรษฐกิจอาเซียนต่อ ผู้ประกอบการ SMEs ในสาขาที่มีความสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจไทย (High Impact Sectors). สืบค้นเมื่อ 19 กุมภาพันธ์ 2558 จาก <http://www.sme.go.th>
- Charoenrat, T., Harvie, and Amornkitvikai Y. (2013). *Thai manufacturing small and medium sized enterprise technical efficiency: Evidence from firm-level industrial census data*. *Journal of Asian Economics*. 27(42–56).
- Garcia., L. R. (2009). *European Markets as Challenges or Opportunities for Mexican SMEs' Internationalization: A Critical Analysis of Globalization*. *Perspectives on Global Development and Technology*. 8 (372-398).
- Hendrawana., B. (2012). *The Small Medium-Sized Enterprise's Characteristic in Batam Free Trade Zone that Able to Acquire Debt*. *Procedia Economics and Finance*. 4 (76 – 85).
- Krugman, P.R., Obstfeld, M., & Melitz, M.J. (2012). *International Economics: Theory and Policy*. United States of America. Pearson
- Rachmania, Ilma N., Rakhmania, M., and Setyaningsih S. (2012). *Influencing Factors of Entrepreneurial Development in Indonesia*. *Procedia Economics and Finance*. 4 (234 – 243).

Williams, D. A. (2007). *Competitiveness of Small Enterprises: Insights from a Developing Economy*. *The Round Table*. 96:390 (347 – 363).

ภาคผนวก

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาเพื่อพัฒนาธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม (SMEs) ประเภทอาหารฮาลาล ในจังหวัดสงขลา ประเทศไทย เปรียบเทียบกับ รัฐเคดาห์ ประเทศมาเลเซีย ภายใต้เงื่อนไขการค้าเสรีในประชาคมอาเซียน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อสอบถามข้อมูลการประกอบธุรกิจการค้าและการผลิตสินค้าประเภทอาหารฮาลาล โดยมีรายละเอียดของคำถามด้านข้อมูลสถานภาพทั่วไป จำนวน 9 ข้อ ด้านการประกอบธุรกิจ จำนวน 6 ข้อ ด้านการผลิตและการค้า จำนวน 4 ข้อ และข้อเสนอแนะอื่นๆ
2. โปรดตอบคำถามทุกข้อตามความเป็นจริง เพื่อเป็นประโยชน์ในการนำไปวิจัยและวิเคราะห์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาธุรกิจขนาดกลางขนาดย่อม (SMEs) ประเภทอาหารฮาลาล ต่อไป
3. คำตอบของท่าน จะถูกเก็บเป็นความลับ และจะนำมาใช้เพื่อประมวลผลทางวิชาการเท่านั้น

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับคำตอบของท่าน หรือเติมข้อความให้สมบูรณ์

- 1.1 เพศ 1.ชาย 2.หญิง
- 1.2 อายุ ระบุ
- 1.3 ระดับการศึกษา
1. น้อยกว่าประถมศึกษา 2. ประถมศึกษา 3. มัธยมศึกษา
4. ปวช./ปวส./อนุปริญญา 5.ปริญญาตรี 6.ปริญญาโท/เอก
- 1.4 สถานภาพสมรส
1. โสด 2. สมรส/อยู่ด้วยกัน 3. หย่าร้าง/แยกกันอยู่/หม้าย
- 1.5 ศาสนา 1.อิสลาม 2. พุทธ 3. คริสต์ 4. อื่น ๆ ระบุ.....
- 1.6 สัญชาติ 1. ไทย 2. มาเลเซีย 3. อื่น ๆ ระบุ.....
- 1.7 รูปแบบองค์กรธุรกิจของท่าน 1.ธุรกิจเจ้าของคนเดียว 2. ธุรกิจครอบครัว
3. ธุรกิจห้างหุ้นส่วน/บริษัทจำกัด 4. ธุรกิจแฟรนไชส์
- 1.8 รายได้ของธุรกิจของท่าน ต่อเดือน (ก่อนหักค่าใช้จ่าย) ระบุบาท/เดือน
- 1.9 จำนวนประสบการณ์ทำงานในประเภทธุรกิจเดียวกับปัจจุบัน ระบุปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามด้านการประกอบธุรกิจ

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับคำตอบของท่าน

คุณลักษณะ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.1 ด้านบุคคล					
1. จำนวนพนักงาน มีเพียงพอต่อการดำเนินกิจการ					

คุณลักษณะ	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2. พนักงานได้รับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ					
3. พนักงานพอใจกับสวัสดิการที่ได้รับ					
4. พนักงานได้รับค่าตอบแทนที่ยุติธรรม					
2.2 ด้านการตลาด					
1. ท่านมีการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพสินค้าอยู่เสมอ					
2. บรรจุภัณฑ์ของสินค้าเป็นที่สะดุดตาและทันสมัย					
3. ท่านมีการทำแผนการตลาดเพื่อดึงดูดลูกค้าอยู่เสมอ					
4. ราคาสินค้ามีความเหมาะสมสามารถแข่งขันได้					
2.3 ด้านการคลังและขนส่ง					
1. มีการจัดทำบัญชี/ตรวจสอบสินค้าคงคลังเป็นประจำ					
2. มีการวางแผนการผลิต จัดเก็บ ขนส่งอยู่เสมอ					
3. มีสถานที่จัดเก็บเพื่อรอการขนส่งอย่างเพียงพอ					
4. มีบริการจัดส่งสินค้าที่สะดวกและรวดเร็ว					
2.4 ด้านเงินทุน					
1. มีการทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายเป็นประจำ					
2. มีเงินทุนหมุนเวียนเพียงพอต่อการดำเนินงานธุรกิจ					
3. ท่านสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบ เช่น ธนาคาร ได้สะดวก					
4. ภาครัฐให้การส่งเสริมกิจการของท่านอย่างเพียงพอ					
2.5 ด้านความเป็นนานาชาติ					
1. ท่านเข้าใจถึงผลกระทบของประชาคมอาเซียนต่อธุรกิจของตนเอง					
2. ท่านเข้าใจถึงความแตกต่างทางวัฒนธรรมของชาติอื่นๆ ในอาเซียน					
3. ท่านมีการฝึกฝนทักษะทางภาษาที่สองเช่นภาษาอังกฤษ มาเลย์ จีน					
4. ท่านสามารถสื่อสารกับลูกค้าต่างชาติได้ โดยเฉพาะลูกค้าในกลุ่มประเทศอาเซียน					
2.6 ด้านการค้าระหว่างประเทศ จากการเข้าประชาคมสู่ประชาคมอาเซียนในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา					
1. มีผลให้ท่านสามารถส่งออกสินค้าได้เพิ่มขึ้น					
2. มีผลให้อุปสรรคในการค้าขายระหว่างประเทศลดลง					
3. มีผลให้ภานิชินำเข้า-ส่งออก สินค้าของท่านลดลง					
4. มีผลให้ท่านหรือลูกค้าของท่าน ไม่ต้องเสียภานิชินำเข้า-ส่งออก					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามด้านการผลิต

คำชี้แจง โปรดเติมข้อความให้สมบูรณ์

3.1 กรุณาระบุค่าใช้จ่ายด้านปัจจัยการผลิต

1. ด้านอุปกรณ์/วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต

ส่วนของเครื่องจักร/เทคโนโลยี: โปรดระบุชนิดเครื่องจักรหรืออุปกรณ์การผลิตหลัก 3 ลำดับแรก

ชนิด/ลักษณะเครื่องจักร	มูลค่า (บาท)	อายุการใช้งาน (ปี)
1. เครื่องตัดแต่ง ถอนขน บดไก่		
2. ตู้แช่ ลังแช่		
3. อุปกรณ์ เช่น รถเข็น มีด ตะกร้า		

2. ด้านแรงงานที่ใช้ในการผลิต

รายการ	จำนวนลูกจ้าง (คน)	ค่าแรงเฉลี่ย (บาท/เดือน)
ลูกจ้างสัญชาติไทย		
ลูกจ้างสัญชาติมาเลเซีย		
ลูกจ้างสัญชาติอื่น		

3. ด้านวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต : โปรดระบุวัตถุดิบหลัก ที่ใช้ในการผลิต 3 ลำดับแรก

ชื่อวัตถุดิบ	มูลค่า (บาท/เดือน)	ผลิตเอง/รับซื้อ
1. ไม้คั่ว		☐ ผลิตเอง ☐ รับซื้อ
2. ไม้แช่แข็ง		☐ ผลิตเอง ☐ รับซื้อ
3. เครื่องเทศ/เครื่องปรุง		☐ ผลิตเอง ☐ รับซื้อ

4. ด้านค่าดำเนินการในการผลิต : โปรดระบุค่าใช้จ่ายในการดำเนินการผลิตหลัก ๆ 3 ลำดับแรก

รายการ	มูลค่า (บาท/เดือน)
1. ค่าน้ำ/ไฟ	
2. ค่าเช่าร้าน/ค่าแผง	
3. ค่าใช้จ่ายอื่น ระบุ	

3.2 สินค้าหลักของท่านคือ (โปรดระบุเป็นเปอร์เซ็นต์ เทียบกับจำนวนสินค้าทุกประเภท)

1. สินค้าสำเร็จรูปพร้อมรับประทาน เช่น ไม้ปรุงรส ระบุ% ราคาต่อหน่วยบาท
 2. สินค้าแปรรูปแช่แข็ง เช่น ไม้ตัดแต่งแช่แข็ง ระบุ% ราคาต่อหน่วยบาท
 3. สินค้าที่ไม่ผ่านการแปรรูป เช่น ไม้สด ไม่ผ่านการตัดแต่ง ระบุ% ราคาต่อหน่วยบาท
- รวม 100 %

3.3 มูลค่าการจำหน่ายสินค้าแยกตามแหล่งซื้อ (โปรดระบุเป็นเปอร์เซ็นต์ เทียบกับยอดขายทั้งหมด)

- มูลค่าส่งออกสินค้าไปประเทศในกลุ่มอาเซียน ระบุ เฉลี่ย%
- มูลค่าส่งออกสินค้าไปประเทศนอกกลุ่มอาเซียน ระบุ เฉลี่ย%
- มูลค่าขายในประเทศ ระบุ เฉลี่ย%

รวม 100 %

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เกี่ยวกับการพัฒนาธุรกิจ SMEs ประเภทอาหารฮาลาล

1. ปัญหาและอุปสรรค

.....

.....

.....

.....

2. ความช่วยเหลือที่ต้องการจากภาครัฐ

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล
สถานที่ทำงานปัจจุบัน
ประวัติการศึกษา

ดร.คมวิทย์ ศิริธร
คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร
ปร.ด.(เศรษฐศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (2557)
ศ.ม.(เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ (2549)
วท.บ.(วิทยาการคอมพิวเตอร์) มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ (2541)

ประวัติการทำงาน

อาจารย์ประจำโปรแกรมวิชาเศรษฐศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ ,
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร (ปัจจุบัน)
Visiting Researcher, Department of Economics, The University
of UTAH, USA (2556)
Business Project Manager, บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์ เซอร์วิส จำกัด
มหาชน (2548-2552)

รางวัล/เกียรติประวัติ

นักศึกษาทุนเรียนดี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ ปี 2546-2548
โล่เกียรติคุณผู้สำเร็จการศึกษาที่มีผลการเรียนเฉลี่ยสูงสุด มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิตย์ ปี 2549
พนักงานดีเด่นและเป็นแบบอย่างประจำปี 2551 บริษัท แอดวานซ์ อินโฟร์
เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

